CARTIER POPULAR

AURELIU BUSUIOC

Când bunicul era nepot...

ROMAN

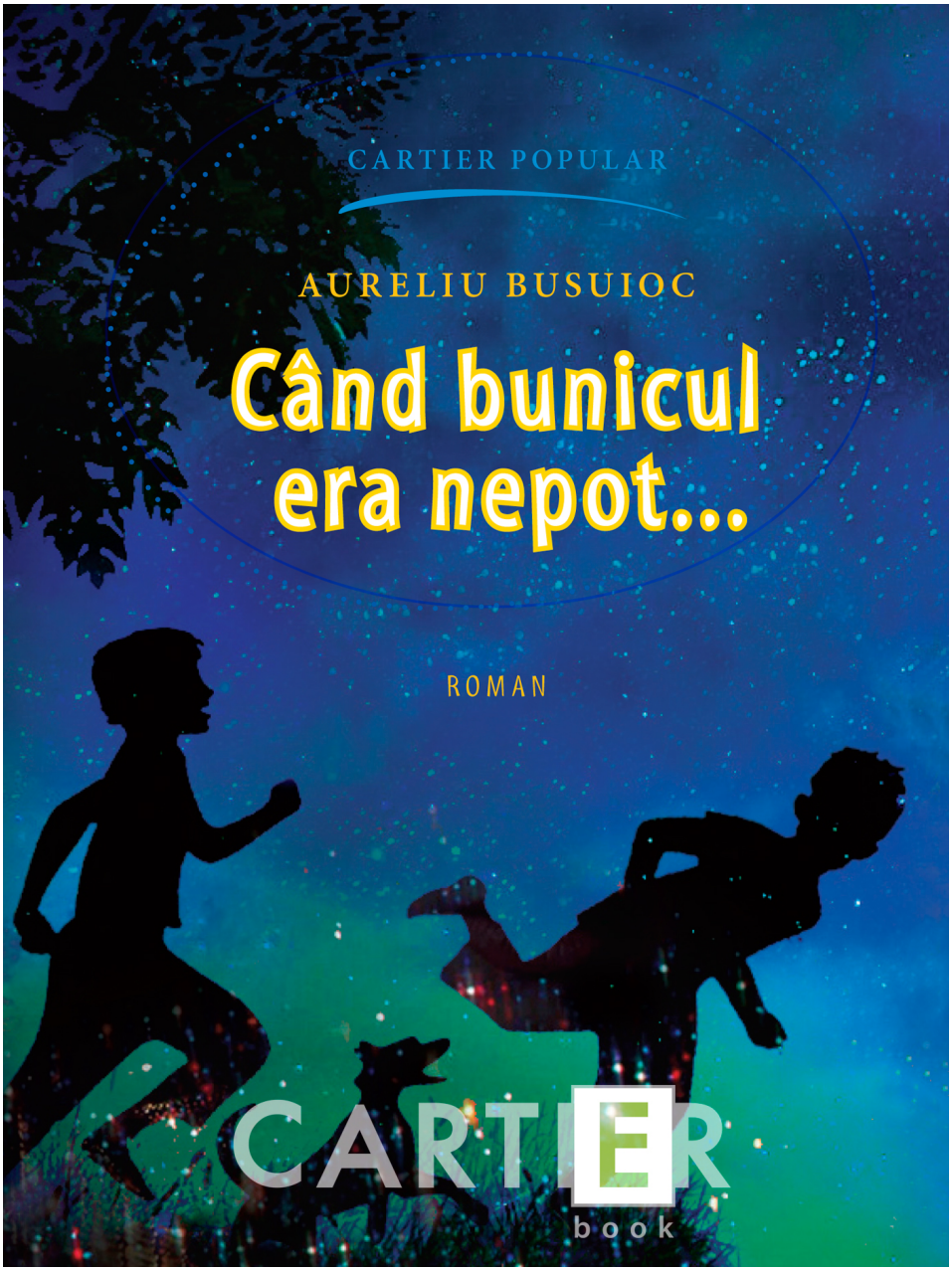

CARTIER book

Aureliu Busuioc

Când bunicul era nepot…

Roman

Ediția a IV-a

CARTIER book

Aureliu BUSUIOC (1928, Cobâlca, azi Codreanca, județul Orhei – 2012, Chișinău), scriitor român. Își ia bacalaureatul la Colegiul „C. Diaconovici-Loga” din Timișoara. Urmează Școala Militară de Ofițeri Activi de Transmisiuni din Sibiu, pe care, în timpul examenelor de absolvire (1949), o părăsește, pentru a se alătura familiei, obligată de autoritățile sovietice de ocupație să se „repatrieze”. Se află în lagărul sovietic de filtrare de la Sighet (1949-1950). Este depanator-radio la un atelier din Chișinău, student la Institutul Pedagogic din Chișinău, apoi redactor la Editura de Stat. În 1955 debutează editorial cu placheta de poezii umoristice *Prafuri amare* și cu cartea pentru copii *La pădure*. Lucrează în presa timpului. Îi apar volumele de versuri *Piatra de încercare*, *Firicel de floare rară, Dor, Poezii.* În 1966 publică romanul *Singur în fața dragostei*. În 1969, la Teatrul *Luceafărul* din Chișinău îi este montată piesa *Radu Ștefan, întâiul și ultimul*, interzisă de autorități după câteva reprezentații. În 1973 îi apare romanul *Unchiul din Paris*, tradus peste un an în rusă, germană (trei ediții), slovacă, bulgară ș.a. În 1986 îi apare romanul *Local – ploi de scurtă durată*. În 1996 i se decernează Premiul Național. Publică romanele *Lătrând la lună* (1997), *Pactizând cu diavolul* (1999), *Spune-mi Gioni!* (2003), *Hronicul Găinarilor (2006), Și a fost noapte…* (2012).

„Aureliu Busuioc produce, de fiecare dată, nu texte – de un anume gen literar –, ci modele. Un model de care avem nevoie este povestirea pentru copii şi adolescenţi. Este vârsta iniţierilor în lectură. Dacă îţi ratezi cititorul de această vârstă, nu-l mai recuperezi niciodată. Dar dacă îl câştigi – va fi pentru totdeauna. Pe ce se ţine, aşadar, modelul? Pe vraja „timpului literaturii”. Pe un adevăr simplu: amintirile trebuie trecute prin filtrul anilor. Şi atunci, un jurnal de adolescenţă obţine tărie literară, magică. Şi atunci realitatea profană devine irealitate sacră, literară. Iar lucrurile obişnuite încep să obţină nuanţe de mit. Testul e simplu: e suficient să citeşti povestea bunicului din vremurile mitice, când – incredibil! – el era nepot…”

Mircea V. Ciobanu

CARTIER
Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md
Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.
Tel./fax: 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md
cartier.md

Cărțile Cartier *pot fi procurate online pe shop.cartier.md*
și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.
Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks, Barnes & Noble și pe cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER
Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.
E-mail: librariadincentru@cartier.md
Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.
E-mail: librariadinhol@cartier.md
Librăria online, shop.cartier.md. Tel.: 068 555 579.
E-mail: vanzari@cartier.md
Livrare gratuită oriunde în Republica Moldova pentru comenzi mai mari de 250 MDL.

Comenzi Cartea prin poștă
CODEX 2000, Str. Toamnei nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România
Tel./fax: (021) 210 80 51
E-mail: romania@cartier.md
Taxele poștale sunt suportate de editură. Plata se face ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Cartier popular* este coordonată de Gheorghe Erizanu
Editor: Gheorghe Erizanu
Lector: Valentin Guțu
Coperta: Vitalie Coroban
Design/tehnoredactare: Valeria Idjilov
Prepress: Editura Cartier

Aureliu Busuioc
Când bunicul era nepot…
Ediția a IV-a, ebook, martie 2018

© 2018, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Busuioc, Aureliu.
Când bunicul era nepot…/ Aureliu Busuioc. – Chișinău: Cartier, 2018. – 39 p.
(Colecţia „Cartier ebook”, ISBN 978-9975-79-909-6). Ebook.
1 disc optic (CD-ROM): sd., col.; în container, 13 x 13 cm.
Cerințe de sistem: Windows 98/2000/XP, 64 Mb hard, E-Pub.
ISBN 978-9975-86-264-6.
821.135.1(478)-31
B 96

1

Într-o după-amiază de vară, cred că era prin iunie, pentru că cireşele erau pe terminate iar caisele abia începeau să se îngălbenească, l-am zărit pe bunicul stând la măsuţa de pe terasă, cu o ceşcuţă de cafea în faţă, tot curăţând la luleaua lui din rădăcină de vişin pe care n-am văzut-o niciodată scoţând fum, dar de care bătrânul nu se putea despărţi.

Zic „l-am zărit”, şi nu „l-am văzut”, pentru că am trecut ca fulgerul pe lângă terasă: mama, cu o nuieluşă de liliac în mână (n-aţi gustat niciodată aşa ceva?), încerca să mă prindă ca să-mi explice a nu ştiu câta oară de ce nu-i frumos să arunc cu bolovani în curcanul acela înfoiat şi prost din curtea vecinului care mă îngână „gâl-îhî-gâl” ori de câte ori încerc să fluier.

Bunicul a fost marinar, căpitan de cursă lungă, vila aceasta cu terasă şi tot soiul de pomi şi arbuşti a cumpărat-o de cum a ieşit la pensie, şi, zice el, are să mi-o lase mie prin testament când o fi să plece la cele sfinte. Cine sunt „sfintele celea” nu ştiu, tot aşa cum habar n-am ce înseamnă „testament”, dar aş vrea să văd care o să mai alerge după mine cu vărguţa când am să fiu eu stăpân aici! O înţeleg pe mama care strigă la bătrân „puşchea pe limbă” de fiece dată când bunicul îşi face cunoscute planurile de viitor…

Dar toate acestea le spun printre altele, principalul în acele clipe a fost să mă ascund cumva de furia mamei. Şi cel mai potrivit loc mi s-a părut a fi sub terasă, pentru că trebuie să vă spun că „puntea’” – aşa-i zice bunicul – e ridicată pe stâlpi la vreo jumătate de metru de la pământ. Nu-i prima oară că mă salvează, şi, slavă Domnului, toţi ştiu că acest minunat ascunziş îi aparţine lui Ricky.

Mama s-a oprit din fugă şi, presupun, caută nedumerită în jur. Îi văd numai picioarele şi capătul nuieluşei care s-ar fi potrivit foarte bine pe fundul meu.

— Unde-o fi, împieliţatul, parcă a intrat în pământ, se plânge ea bunicului. De-ar şti câtă dreptate are!

— Mai lasă-l şi tu, face bunicul împăciuitor, îl aud sorbind din cafeaua fierbinte. Copil, ce vrei! Parcă tu ai fost mai cu moţ la vârsta lui?

Când m-am târât sub terasă, nici n-am luat seama la Ricky, foxterierul meu, în schimb m-a luat el în seamă: a început să dea din parodia lui de coadă de mi-a umplut ochii cu praf. I-aş fi dat una peste urechi, dar scheunatul lui m-ar fi trădat. Am înghiţit „salutul” lui scrâşnind din dinţi, oricum era de preferat un pic de praf în ochi nuieluşei de liliac…

Mama tace. După câteva minute, îi văd picioarele purtând-o spre scara casei.

— Nu-i nimic, pun eu mâna pe tine, haimana ce-mi eşti!
Bunicul pufneşte.
Vesel bunic!
De-ar fi numai să nu plece prea repede la sfintele lui!…

2

Când s-a lăsat iar liniştea aceea îngrozitoare care domneşte la ţară în lungile zile de vară, am înţeles că bunicul şi-a scăpat barba în piept şi sforăie încetişor de parcă s-ar teme să nu trezească pe cineva; că vecinul – curcanul cel prost – şi-a strâns aripile şi moţul şi seamănă acum cu o curcă plouată, şi că mama, la bucătărie, răsfoieşte un jurnal de mode împrumutat de la tanti Aglaia cea cu nasul ca o banană, şi nici prin gând să-i dea că raţa din rolă a început să semene cu un papuc scorojit, iar bucăţelele de varză tocată de sub trupul păsării par sute de chibrituri arse până la capăt. Mama are probleme cu mirosul, cred că nu poate deosebi parfumul franţuzesc de oţetul nostru, aşa că n-are s-o deranjeze izul mâncării arse până n-o să dea fumul din rolă. Ea continuă să examineze atent croiul unei rochii de pe vremea lui Pazvante chiorul…

Cine ca cine, dar eu ştiu precis că acuma-i timpul să-mi părăsesc ascunzişul, nimeni nu vede şi nu ştie nimic, pot să mă urc pe casă dacă vreau sau să mă culc încălţat pe patul din dormitor.

Numai că altele sunt planurile mele pentru ziua de azi: ieri am fost în podul casei şi am descoperit un geamantan vechi, ros pe la colţuri, cu o etichetă agăţată de mâner pe care abia se putea citi: „Timotheu Bizu, cap…”

Adică bunicul.

Încuietorile valizei nu mai ţineau, aşa că n-a fost cine ştie ce problemă s-o deschid, dar în faţa ochilor mei nerăbdători au apărut nu piaştri şi figurine de argint şi aur, ci… hârtii. Dosare pântecoase legate cu rafie, caiete şi blocnotesuri, jurnale şi diplome în tartaje de piele…

Am ales la întâmplare coperta cea mai arătoasă şi am deschis-o. Pe o foaie dublă de hârtie cretată scria scurt: „Diplomă de traversare a Ecuatorului. Se atestă prin prezenta că secundul vasului «Sf. Parascheva» Thimoteu Biju a traversat Ecuatorul la 61´17˝ long, la. 17h (Greenwich) pe data de 11.X. 32”.

Şi semnătura: „Neptun”.

Straşnic grămătic Neptun ăsta – unde l-a pus pe „h” în prenumele bunicului!

A doua copertă s-a dovedit a fi a unui caiet şcolăresc. Pe prima pagină – imaginea primitivă a unui vas cu pânze înfruntând furtuna, iar pe următoarea, cu litere de tipar, scrise de o mână nu tocmai grozavă în ale caligrafiei: „Jurnal de bord. Căpitan TIMO BIZO”.

Am reuşit să citesc doar începutul jurnalului: „Ura! Mâine împlinesc paisprezece ani, şi-mi rămâne încă un an până…”

„Până ce?” n-am mai reuşit să aflu, pentru că, de jos, din capul scării, răsună glasul de goarnă al mamei:

— Culai, ştiu că eşti în pod. Coboară imediat, zbânțuitule, ori îți rup urechile!

Ruptul urechilor nu mă sperie, au rezistat ori de câte ori a pus mama mâna pe ele, dar nu pot răbda să mi se spună Culai! E înjositor! E un nume pe care nu l-aş da nici unui motan râios. La şcoală toţi au fost învăţaţi (bineînţeles, de mine, şi uneori chiar cu forţa!) să-mi spună Nic! Aşa îmi spun şi bunicul şi tata, numai mama parcă ar trăi în secolul zece – pretinde că a avut un strămoş cu acest nume şi că era un om foarte de treabă. Bine măcar că nu-l chema Pantelimon sau Sisoe!

Am băgat „Jurnalul” sub centură şi l-am acoperit cu maioul, apoi am închis urgent geamantanul. Am aruncat peste el o mână de praf – este destul în pod. Măsura era necesară pentru că mi s-a interzis să umblu la vechiturile puse acolo, ca să se facă şi mai vechi, şi am coborât cât mai degrabă.

— Ce-ai căutat acolo? se răţoi mama la mine. De câte ori să-ţi spun? Vrei să dai foc la casă?

N-aveam de gând să fac aşa ceva. Acum, cu atât mai puţin, dar nu puteam să rămân dator:

— Mami, dacă-mi mai spui o dată Culai, am să mor!

Mama izbucni în râs:

— Hai, nu mai moare nimeni de atâta treabă! Du-te până la prăvălie, s-a terminat sarea… Culăiţă…

3

Nici nu vă închipuiţi ce grea este viaţa unui copil singur într-o familie mare! Ba du-te la prăvălie că s-a terminat sarea, ba adu ziarul din dormitor, ba spală-te pe picioare, ba nu mânca prune verzi, ba lasă căţelul în pace că ai scos sufletul din el…

La traiul acesta chinuit mă gândeam în drum spre prăvălie, dar şi la zilele acelea fericite când am făcut un pic de temperatură şi alergau toţi în jurul meu ca slugile în jurul unui prinţ!… Ce-i drept, fericirea a ţinut doar patru zile, pentru că într-a cincea mama m-a prins încălzind termometrul în paharul cu ceai fierbinte şi… Nici nu vă mai spun cum s-a făcut roşie ca o sfeclă, cum m-a luat de o aripă şi mi-a făcut vânt din pat, cum a luat ştergarul ud cu care venise să mi-l pună compresă şi a început să-mi măsoare cu el spatele, ţipând ca din gură de şarpe:

— Vasăzică, de asta se mira doctorul că nu-ţi scade temperatura! De asta ne-ai ţinut pe toţi ca pe jar! Monstrule! Măgarule! Ia uitaţi-vă ce potlogărie i-a dat prin cap pezevenchiului!…

La masă am păstrat cu toţi tăcere, eu personal am mâncat şi ceapa din supă de credeam că o să-mi întorc stomacul pe dos, doar bunicul a găsit de cuviinţă să împrăştie atmosfera grea şi apăsătoare:

— Ţin minte şi eu că printr-a treia sau a patra eram sătul de şcoală, când un coleg m-a învăţat să beau cretă. Zicea că o să fac treizeci şi nouă şi am să stau acasă vreo câteva zile fară niciun pericol. Dar nu mi-a spus cât anume să beau şi am înghiţit vreo cinci bucăţi. Doctorii m-au pus să torn în mine vreo trei căldări de apă ca să-mi spele stomacul…

Am luat seama cu coada ochiului că mama se schimbă la faţă: ba verde, ba roşie, ba vânătă, până când n-a mai putut răbda şi a sărit în picioare:

— Termină, tată, cu amintirile! Din cauza poveştilor tale face el toate prostiile! Te rog…

A urmat o zi întreagă a tăcerii.

Bunicul s-a culcat devreme, supărat, nu s-a mai aşezat la masa de scris.

Devreme s-au retras şi babacii. Fără discuţiile şi amintirile de pe terasă de până pe la miezul nopţii.

Tristă zi…

Dar a trecut!

Acum nu se prevedea nimic rău: curcanul acela idiot nu mă enerva numai pe mine, şi nici vecinul nu observase că-i atacasem pasărea iubită, trecuse totul fără scandal.

În schimb mi-am amintit că anume azi a promis unchiul Mihai să-l aducă pe Mădălin, verişorul meu. Şi nu pentru o zi-două, pentru toată vacanţa!

Ura!

4

Eu și Mădălin, sau mai degrabă Mandolin-mincinosul, cum l-au botezat colegii, învăţăm în aceeaşi clasă, şi, cu toate că mi-i neam, suntem prieteni buni, nu ne-am bătut decât de vreo trei ori, şi atunci fară nasuri sparte. Taică-su, nenea Mihai, fratele mamei, e maior de grăniceri, şeful unui pichet aflat la vreo câţiva kilometri de vila bunicului, la vreo zece de oraşul în care locuiesc eu şi unde se află şi şcoala, iar pe deasupra e şi preşedintele vânătorilor. Mădălin stă cu părinţii la pichet şi maică-sa, tanti Zica, îl aduce în fiecare dimineaţă cu maşina la lecţii, pentru care lucru fetele îi mai zic şi „Puişorul-mamei”. De fiecare dată are ceva de povestit: ba că le-a trecut drumul o vulpe, ba că erau cât pe ce să calce un iepure, ba că a văzut două căprioare şi un mistreţ, şi cum povesteşte toate acestea în timpul lecţiilor, doamna dirigintă l-a mai poreclit şi „Gură-spartă”, ba odată i-a scăzut şi nota la purtare. E omul cu cele mai multe porecle, dar nu ştiu să se fi supărat vreodată, continuă mereu să inventeze tot soiul de întâmplări cu animale sălbatice, deşi nenea Mihai se plânge că nu mai poate de braconieri – în scurt timp, singurele sălbăticiuni din împrejurimi au să rămână ciorile… Dar treaba lui, să mintă cât îi place, cred că are să se facă scriitor… Şi-apoi mai are şi un mare merit: acela că mă recunoaşte de lider…

Voiam să deschid portiţa, când apăru şi maşina verde a lui nenea Mihai. Mandolin nu aşteptă să oprească bine rabla şi sări, dar se întinse în praful drumului cât era de lung. Alături de el poposiră şi undiţele, şi arma cu aer comprimat, şi valiza în care-şi căra boarfele. Se ridică imediat în picioare, dar asta nu-l feri de palma pe care i-o trase la ceafă nenea Mihai:

— Odată şi odată tot ai să-ţi aduni dinţii de pe jos, prostule, făcu taică-su. Şi ai să-ţi pui o proteză ca tanti Aglaia, să râdă şi găinile de tine…

N-am prea observat găini care să râdă de tanti Aglaia, deşi ar avea motive, prea greu se înţelege ce vorbeşte mătuşa, dar nici Mandolin nu dădu atenţie ameninţării: avea ceafa bine călită… Ridică arma, o scutură de praf şi se repezi să mă îmbrăţişeze.

— Servus, Culai!

Cu ţeava armei sparse pachetul cu sare şi preţiosul mineral se scurse pe pământ:

— Ce-i asta, sare? făcu unchiul. Semn rău! Când se varsă sarea, iese cu ceartă…

Râse şi intră în curte.

Reuşii să-mi opresc pumnul la câţiva centimetri de nasul vărului:

— Încă un „Culai” şi-ţi mut fălcile, măi balalaică!

La drept vorbind, Mădălin e mai puternic decât mine, dar, luat repede, se cam pierde, n-are reacţie, şi dacă ştii să profiţi de asta…

— N-am facut-o special, mă duc eu să cumpăr un pachet nou…

Mare diplomat băiatul!

Până să se pupe babacii şi să-şi manifeste bucuria întâlnirii – nu se mai văzuseră de vreo două zile! – Mădălin se şi întoarse de la prăvălie.

— Am ceva special pentru tine, şopti verişorul.

— Şi eu pentru tine… De fapt, pentru amândoi.

— Ce?

— Spune tu mai întâi…

— Ba spune tu, că eu am început…

Dar nu puturăm continua ciondăneala. Mama strigă cât o ţineau baierile:

— Sarea! Unde-i sarea?…

5

O fi mama cam repezită şi plină mereu de interjecţii, dar la bucătărie e o regină! (Bineînţeles, când nu citeşte revistele lui tanti Aglaia!)

Cât a ţinut zeama, n-a scos nimeni o vorbă! Cu nasurile în farfurii, ne străduiam cu toţii să lungim cât mai mult bucuria burţii, şi abia când lingurile au prins a lovi în sec, nenea Mihai, primul, ridică ochii din farfuria goală şi oftă:

— Iată, Lavinie, de ce vin aşa rar la voi: cu asemenea bucate, ajung repede la o sută de kilograme!

Mama se facu că protestează, dar o ajută şi bunicul:

— Şcoala mea! Şi a răposatei maică-ta, Dumnezeu s-o odihnească.

Pe bunica n-am cunoscut-o, aveam abia doi ani când ne-a părăsit.

— Ba eu chiar simt că mă îngraş, zise Mandolin şi în clipa aceea se şi înecă. Dădea ochii peste cap şi încerca să tuşească, şi numai o palmă peste ceafă, venită de la taică-su, îl scoase din încurcătură.

Fermecată palma lui nenea Mihai!

— Ia mai terminaţi-o cu laudele, zise mama. Zeamă ca zeama şi basta.

— Când eram căpitan pe „Lugoj”, începu bunicul…

— …aveai un *cook* chinez, care făcea nişte pârjoale să-ţi înghiţi limba… îl întrerupse unchiul.

— De unde ştii? sări bunicul.

Izbucnirăm cu toţii în hohote de râs: bucătarul chinez de pe „Lugoj” nu lipsea niciodată din amintirile bătrânului.

Râse şi bunicul:

— Hai-hai, canibalilor!

Contrar aşteptărilor, raţa nu era arsă.

Când nenea Mihai umplu pentru a doua oară paharele, bineînţeles, pe ale lor! se deschise portiţa şi apăru şi bicicleta tatei. Apoi şi călăreţul, cu un coif de hârtie pe cap.

— Vezi, strigă mama, ţi-am spus să-ţi iei pălăria!

— Azi am terminat mai devreme. Salutare, cumnate!

Tata e geolog, lucrează la serviciul geodezic, toată ziua pe dealuri. (Mama îi zice că „bate câmpii”, în glumă, bineînţeles – de multe ori nu dă pe acasă cu zilele…)

Cum nici eu, nici Mădălin nu suntem pe lista celor ce beau cafea sau, şi mai rău, nu ni se toarnă nici din sticla aceea transpirată prezentă pe masă la orice prânz, ne-am ridicat ca la comandă şi am zbughit-o spre fundul curţii, unde, în

dosul unei tufe de liliac, avem locşorul nostru de taină.

Ricky, în lipsa mâinilor binevoitoare care îi mai aruncau pe ascuns câte un oscior, nu putea rămâne nici el sub masă. Se tolăni la picioarele mele cu o limbă ce-i atârna de-un metru, privindu-l pe Mădălin cu bănuială. Are el ce are cu vărul stăpânului, mârâie ori de câte ori acesta încearcă să ridice glasul…

— Ei! făcu Madi.

— Ce, ei? ripostai eu. Spune tu mai întâi. Tu eşti oaspele meu.

— Nu la tine am venit – la bunicul! strigă el.

Tonul acesta nu-i plăcu deloc lui Ricky. Îşi înghiţi limba, miji ochii şi mârâi ameninţător.

Mădălin îi ştia feleşagul, cu atât mai mult că purta la piciorul stâng amintirea unei muşcături prieteneşti.

— Bine, o lăsă el mai moale. Ascultă.

Scoase din buzunar un pacheţel şi îl puse pe iarbă:

— Uite ce-am găsit în scorbura teiului de lângă pichetul cel vechi, din afara zonei, ştii tu. Credeam că se ascunde acolo o coţofană…

Desfăcu învelişul, de fapt, o bucată dintr-o hartă, care proteja un instrument necunoscut.

— Ce-i asta?

— Prost mai eşti! O busolă cu alidadă… Are aşa ceva şi taică-tău. Aparatul pentru orientare al tuturor spionilor!

— Minţi! De unde spioni? Mulţi spioni au prins grănicerii tăi? Ori vrei să zici că şi tata-i spion?

— Tu, Culai, să-i laşi în pace pe grăniceri! Mai bine uită-te aici! şi desfăcu harta.

Era un fragment din planul ţării, mai precis, regiunea unde ne aflam noi, adică pichetul şi câteva sate.

Pichetul era însemnat cu pixul, un cerculeţ şi o săgeată spre satul Opăriţi, cam la doisprezece kilometri de grăniceri, pe malul râului, iar cu doi kilometri înaintea satului („Am măsurat eu cu rigla”, mă asigură verişorul!), tot cu pixul, desenată sumar – o fântână cu cumpănă şi, alături, scris: „30 grade est, 120 paşi, lutăria părăsită”.

Câteva clipe, rămăsei mut. Ca să vezi ce i-a mai mers Mandolinei! Apoi îmi luai seama:

— Minţi, fraiere! Pe mine nu mă duci de nas! Ai şterpelit busola de la tat-tu şi ai scris toate aiurelile pe hartă singur. Vorba tatei: „Televizorul ne strică copiii”! Am văzut şi eu filmul cela, cum îi zice? La naiba, tot o hartă şi tot ceva asemănător! Stai, un film cu Al Pacino! Pe mine nu mă păcăleşti. Vrei s-o faci pe grozavul?

Mandolin se schimbă la faţă. Nu l-am mai văzut aşa nici când şi-a pierdut la zaruri mobilul proaspăt cumpărat de părinţii iubitori cu ocazia zilei de

naştere…

(A fost o tragedie: şmecherii dintr-a noua au trişat şi nu i-au înapoiat aparatul decât în schimbul a două sute de lei, pe care păgubitul i-a scos de la miloasa de maică-sa pentru, chipurile, a ajuta un coleg grav bolnav şi foarte sărac…)

Strânse busola şi bucata de hartă, le băgă în buzunar şi se ridică încetişor în picioare:

— Nu crezi – nu trebuie. Am să mă ocup personal de problema asta.

Lui Ricky nu-i plăcu gestul. Dacă nu l-aş fi prins de zgardă, l-ar fi apucat numaidecât de pantaloni.

Mădălin se întoarse să plece.

— Madi, i-am zis calm, eşti sau nu bărbat? Ce-i cu mofturile astea de fata mamei? Mai bine stai jos şi jură că nu minţi!

Băiatul se însenină:

— Să mi se usuce limba dacă mint! Ţi-am spus adevărul adevărat!

Nu mai aveam motive să nu-l cred: un Mădălin fără limbă ar fost un nonsens!

— Ei, gata, pace. Interesantă, chiar foarte interesantă descoperire.

— Mie-mi spui! Îţi imaginezi? Putem da lovitura: doi tineri elevi descoperă o reţea de spionaj! Un depozit de arme sau…

— …sau aparatură specială şi bani…

La ce-aş face-o pe mironosiţa, îmi şi vedeam portretul pe paginile ziarelor, îl şi vedeam pe preşedintele ţării cum îmi atârnă un ordin şi-mi strânge bărbăteşte mâna. De fapt, şi lui Mădălin…

Aproape toată după-amiaza am făcut planuri, lucrurile nu păreau aşa de simple şi nu puteam nicicum ajunge la o hotărâre fermă.

În cele din urmă, am ajuns la concluzia că trebuie să anunţăm poliţia şi grănicerii, oricum, tot noi doi vom fi eroii!

Obosiţi de atâtea discuţii, ne-am întins pe iarbă în tăcere ca să ne mai odihnim creierii şi limbile. Mădălin pronunţase cel puţin o sută de mii de cuvinte şi nici eu nu tăcusem prea mult, dar verişorul sări ca ars:

— Stai! Nu mi-ai zis ce ai tu să-mi spui! Ziceai…

Simţeam eu că mă arde ceva la pântece, mă întrebam dacă n-am mâncat prea lacom.

„Jurnalul de bord”!

Cum putusem să uit aşa ceva!…

6

Cina am luat-o în patru. Adică în cinci – cu Ricky. Tatăl lui Mădălin plecase, avea în plan o călătorie de vreo două zile la ceilalţi bunici ai lui văru-meu, maică-mea pregătise o budincă de zile mari. Nu ştiu cu ce-o vrăjise „micul grănicer”: la orice ocazie, mi-l băga în nas ca exemplu şi, cu siguranţă, lui îi era destinată budinca.

Bunicul mânca absent, părea să fi dat în „căldurile creaţiei” şi se gândea probabil din răsputeri la locul pe care trebuia să-l ocupe în noul lui roman *cookul* galben cu ochi oblici de pe „Lugoj”.

Nu v-am spus, dar bunicul avea publicate vreo două cărţulii în care marea juca rolul principal. N-am mai pomenit la cineva atâta dragoste pentru apă sărată, sunt sigur că ar fi fost în stare, dacă l-ar fi lăsat neamurile, să sape în curte o băltoacă în care să toarne tot ingredientul sărat din prăvălia aşezării…

Trebuie să recunosc sincer că şi eu am ceva sentimente pentru mare, mai ales când o văd supărată, cu talazuri ce izbesc sălbatic în maluri şi mă văd, de pe uscat, la timona unui cliper sau a unui bric înfruntând furia neputincioasă a valurilor. Se înţelege, cu urmarea obligatorie a unei lupte cu piraţii. Şi a unei victorii răsunătoare. Dar să fie vorba de o dragoste uriaşă şi permanentă – nici pomeneală! Muntele – iată pasiunea mea: grote, peşteri tăinuite, stânci şi prăpăstii adânci. Probabil moştenirea de la tata, geodezul… Dar prea rar ne duce tata la munte, ce să-i faci, e sătul de tot felul de reliefuri şi formaţiuni geologice! Cât despre mama… Până să cumpere bunicul vila, ar fi fost în stare de orice, numai să nu părăsească bucătăria ei şi revistele de mode, din care n-am prea văzut să-şi aleagă vreodată ceva…

Şi totuşi am întors prima pagină a „Jurnalului de bord” tremurând de curiozitate: ştiam pe de rost toate aventurile căpitanului de cursă lungă Timotheu Biju, dar nimic din drumul parcurs până să ajungă comandant de vas. Şi mă interesa. La fel şi pe Madi. Oricum, bunicul fusese şi el nepot până să ajungă la bătrâneţe!…

Am mascat veioza cu o bucată de carton ca să nu răzbată lumina pe sub uşă – mama ar fi putut fi curioasă! – şi ne-am întins amândoi cu verişorul pe divan.

Ricky adormise imediat pe salteluţa din colţul camerei, sforăia şi, din când în când, îşi permitea să mai strice şi aerul, dar nimic nu ne putea distrage de la lectura ce a urmat.

Scrisul de tinereţe al bunicului nu era cine ştie ce frumos, dar destul de citeţ.

Cu jumătate de glas, ca să nu fim cumva auziţi, am pornit călătoria în marea aventură a bunicului, şi trebuie să vă spun că aveam ce afla. Două-trei pagini eu, două-trei pagini Madi – nici n-am luat seamă cum am ajuns la sfârşitul caietului, unde aceleaşi buchi un pic crăcănate ne informau că suntem la „Sfârşitul Jurnalului No. 1. Continuarea în Jurnalul No. 2…”

Eram gata amândoi să facem nebunia de a ne urca în pod după „Jurnalul No. 2”, şi poate chiar am fi făcut-o, dar ceasul arăta orele cinci de dimineaţă, şi, în clipele acelea de linişte absolută, scârţâitul scării ar fi ridicat toată casa în picioare.

Ca să aveţi o impresie serioasă despre cele citite în noaptea aceea, ar trebui să copiez aici „Jurnalul” cuvânt cu cuvânt – fără discuţie că ar merita! –, dar cele de faţă sunt povestea mea şi ar fi necinstit să introduc într-însa elemente străine fără aprobarea autorului, şi nu sunt sigur că bătrânul căpitan ar fi de acord cu aşa ceva…

…Într-un cuvânt, după „îmi rămâne încă un an până”, urma: „…să ating vârsta lui Robert Grant şi să demonstrez lumii întregi că şi la paisprezece ani poţi fi un căpitan de vas la fel de bun, ori cine ştie, poate chiar şi mai grozav, când ai cunoştinţele mele teoretice. Pe scurt, hotărârea a fost luată. Îmi pare rău că plecarea mea neaşteptată va provoca multă supărare, poate chiar şi lacrimi în familie, dar nu pot, nu-mi închipui că aş putea să mă fac croitor ca şi tata. Mă mângâi doar la gândul că, în ziua când mă voi întoarce acasă în uniformă de marinar, tăbăcit de furtuni şi ploi, ars de soarele tropicelor şi de gerurile polare, voi fi întâmpinat cu înţelegere și laude. Iată, vor spune toţi, un tânăr care şi-a croit singur soarta şi a reuşit!”

Recunoaşteţi, era un început extraordinar, erau cuvintele unui tânăr de aceeaşi vârstă cu mine şi cu Mădălin, dar care nu se temea, spre deosebire de noi, să se rupă de fusta mamei! Ce-i drept, ne cam jena noutatea că eram strănepoţii unui croitor, în schimb, eram nepoţii unui căpitan de cursă lungă şi lucrul acesta îl cunoşteau toţi!

Mai departe, tânărul Tim scria cum a pierdut vreo trei zile ca să adune ceva merinde, cum şi-a garnisit rucsacul cu rufărie şi haine bine alese pentru toate întâmplările prin care ar fi putut trece, cum a scris un bileţel pe care l-a lăsat nu prea la vedere, ca să nu fie descoperit imediat, în care bilet îşi cerea iertare de la părinţi „pentru durerea pricinuită” şi îi asigura că se vor întâlni curând, când va fi „un bărbat adevărat”.

Descrierea drumului făcut mai pe jos, mai cu marfarele până la Dunăre era cât se poate de amănunţită – nu scăpa niciun detaliu, făcea haz de obstacolele de tot felul întâlnite în asemenea călătorie, dădea de înţeles că e gata de orice jertfă în numele ţelului ales.

Nu avea destui bani ca să treacă Dunărea cu bacul, dar exact atâţia cât să cumpere un sfert de „secărică”, plata cerută de doi lipoveni pentru un loc în

lotca lor.

Descrierea portului Brăilei era atât de viu aşternută pe hârtie, încât Madi ceru s-o citim de două ori.

Foame nu făcea, se aprovizionase bine cu pesmeţi, cu uscături, ba şi cu vreo două bucăţi de carne afumată. Cât despre odihnă, în cele trei zile cât cercetă armata de ambarcaţiuni fluviale, până să descopere şi vreo trei veliere ce ar fi putut înfrunta marea (navele cu motor nu-l interesau!), se adăpostise prin antrepozitele goale, ba odată şi sub învelişul de protecţie al unei şalupe de lux, de era cât pe ce să-l prindă proprietarul sculat mai de dimineaţă.

Căpitanii a două veliere, de fapt nişte pescadoare primitive cu un singur catarg, după calitatea şi cantitatea tachelajului bune pentru o baltă şi nu pentru mare, nu aveau nevoie de „băieţi de punte", ba chiar îl şi goniseră. Rămânea un singur vas, un barcaz ceva mai răsărit, bun pentru cabotaj, dar cu portul de înregistrare Pireu.

Se numea „Dionisos VII" şi era lucru de mirare că străbătuse marea ca să arunce ancora tocmai la Brăila. Cu vânt prielnic, totuşi, ar fi putut depăşi cinci-şase noduri pe oră, dar la orice semn de furtună ar fi trebuit să se pună la adăpost.

Să fi avut barcazul vreo douăzeci şi cinci-treizeci de tone, şi, socotind după numărul mare de butoaie şi lăzi goale aruncate în dezordine pe punte, făcea cabotaj din Grecia cu măsline murate şi ulei, aprovizionând cu marfă ieftină micii dughenari de prin sate şi periferiile Brăilei.

Cum nu avea ceva mai bun de făcut, bunicul scrie: „Priveam la şandramaua asta şi cântăream în mine şansele fie de a mă angaja, fie de a lua următorul picior în fund, când dinlăuntru! crocodilului cu pânze apăru un vlăjgan cu *chipileaucă* de marinar, probabil stăpânul sau căpitanul. Mai ieşise de vreo două ori, mă zărise, dar nu-mi dăduse nicio atenţie. De data asta însă se rezemă de o stivă de lăzi şi mă strigă: «Ei, băiatul! Plaţe la tine cargobot al meu?» Sării în picioare şi mă îndreptai din toate puterile, ca să vadă că nu sunt un puşti. «Îmi place, îmi place!»

Avea grecul o mutră de pirat și cred că era şi un pic ameţit, pentru că mâna îi luneca mereu de pe lada de care se sprijinea, înjurând de fiecare dată în greaca lui.

«Stii ţe pânzuri astea?» N-am aşteptat să mă întrebe a doua oară şi i-am înşirat ca pe aţă denumirile învăţate din cărţile mele preferate: bizan, staxel, bramsel, cliver, marsel, trisel şi multe altele… «Oho! s-a minunat piratul, tu este matelot? Ţe anii ai?» «Şaptesprezece!» am minţit eu fară să clipesc. «Si pe ţe vas tu ai umblat?» Ştiam denumirile a zeci de bricuri şi clipere, a zeci de fregate, dar în ultima clipă mi-am luat seama: puteam nimeri un vas pe care să-l ştie şi el. Aşa că i-am răspuns scurt: «Pe o joncă». «Aha», făcu el şi tăcu o vreme, se vede că se gândea ce-o fi însemnând cuvântul. «Nu vrei să merze la

mine pe „Dionisos”? Bună plata!» «Cât?», am întrebat eu, abia stăpânindu-mi «Da!»-ul ce striga în mine. Mi-a spus o sumă în drahme, habar n-aveam ce însemna, şi, după un minut de gândire, am căzut de acord să mă angajez mai întâi în calitate de «iunga», iar mai apoi matroz plin.

Cala şi dormitorul matrozilor erau una şi aceeaşi încăpere, printre zecile de butoaie şi lăzi goale atârnau vreo cinci hamacuri din pânză veche. Tălpile pantofilor se lipeau de podina murdară, aerul era greu de respirat, dar, oricum, eram pe un velier adevărat, eram pe aripile visului meu de totdeauna…”

Am citat cam mult dir jurnalul bunicului, dar nu cred că altfel aș putea reda cele simțite de el.

7

Mădălin cerea ca unele pasaje să fie recitite, nu comenta, dar se vedea după felul cum respiră că înghite fiece rând, fiece cuvânt.

— Ştii, a zis el când am făcut o mică pauză. Ştii…

— Ce să ştiu?

— Am o idee genială!

— S-o auzim!

— Nu, nu… Când terminăm…

Ştiu cum arată ideile lui geniale, aşa că n-am mai insistat.

În continuare scria bunicul cum a făcut cunoştinţă cu echipajul, sosit de pe ţărm pe la jumătatea zilei, cum a aflat că din cei cinci marinari unul era mecanic, aflat permanent pe „Dionisos", iar ceilalţi patru – recrutaţi în ajun din rândul mulţilor clienţi ai cârciumilor şi barurilor de pe mal; cum a înţeles, după ce a încercat să-i mai descoase, că sunt pentru prima oară pe un vas cu pânze şi habar n-au de mânuirea velelor… Mecanicul (ce-o fi căutat un mecanic pe un velier?!) se închisese cu căpitanul în cabina ultimului, în timp ce matrozii se trântiseră în hamacurile soioase ca să mai prindă ceva siguranţă în mers după dozele bune de băutură înghiţite.

…Pe scurt, ca să nu citez întreg jurnalul, peste vreo două zile, cum pornise o briză proaspătă dinspre sud, grecul ridică ancora, de fapt un fel de cange cu care se scot căldările căzute în fântână, şi „.Dionisos" luă calea spre Bara Sulina. Se părea că proprietarul velierului aşteptase special ziua aceasta, pentru că între timp primise tot soiul de vizite ale unor tipi suspecţi cu care schimba câteva fraze, apoi îi lăsa să plece.

„Marinarii", cinci la număr, mahmuri nevoie mare, pentru că grecul nu-i lăsase pe mal să se „dreagă", executau foarte nepricepuţi manevrele pe care le dicta şeful şi pe care le traduceam eu pe înţelesul lor. Cu chiu, cu vai, a doua zi spre seară, barcazul ajunse la vărsarea în mare și acostă la mal.

Mecanicul se închisese de la plecare într-o încăpere de la pupa de unde se auzeau mereu tot felul de bocănituri şi scârţâit de metal, dar ce meşterea el acolo nu puteam pricepe: grecul interzisese categoric echipajului să intre în cabina cu pricina.

Pe canal lunecau zeci de lotci pescăreşti într-o direcţie şi în alta: începuse sezonul sturionilor şi al renumitei scrumbii. Vapoarele şi vaporaşele înaintau încet, sirenele vaselor urlau în permanenţă, era un vacarm nemaipomenit.

Pe la miezul nopţii, mecanicul ieşi din bârlogul în care se închisese şi, peste câteva clipe, reveni cu grecul. Aveau amândoi în mâini câte o sticlă de

monopol din care tot luau câte un gât, spre invidia matrozilor…

— Ancora sus! strigă căpitanul şi în aceeaşi clipă se auzi ţăcănit de diesel.

„Avem motor” se gândi uimit bunicul, când „Dionisos” se desprinse brusc de la mal şi intră pe firul apei, aproape să răstoarne o lotcă solidă, semnalizată cu un felinar şi mânată de şase rame spre Bară. Strigătele şi înjurăturile lipovenilor rămaseră curând în urmă, căpitanul barcazului nu părea să fie prea impresionat de propria-i ispravă. De la Bară, grecul coti spre sud, unde licăreau zeci de felinare: pescarii îşi întindeau sau îşi trăgeau carmacele şi plasele şi marea părea o adunare de licurici…

Căpitanul îl puse pe bunicul la timonă, comanda mereu ba „un rumb babord”, ba „trei tribord”. Ţinea în mâini o cange prinsă de o prăjină lungă şi, de la pupa, scruta atent apa. Matrozii stăteau în spatele lui şi, în sfârşit, la comanda „Prinde şi trage”, apucară un capăt de frânghie prins cu cangea şi începură să tragă cât îi ţineau puterile. Curând, căzu cu zgomot pe punte primul morun. „Furăm carmace!” se îngrozi bunicul.

„Gaz, gaz!” strigă căpitanul, pentru că velierul îşi micşora viteza. Mecanicul dispăru în încăperea motorului şi ritmul dieselului se ridică simţitor. Dar nici proprietarii carmacului nu dormeau. O întreagă ceată de felinare se îndreptă spre barcaz, iar între ele se aprinse şi un proiector: era al poliției maritime, instalat pe o şalupă acţionată de un motor cu aburi. „Încearcă și ne prinde”, rânji grecul când zări lumina proiectorului şi auzi pufăitul greu al şalupei. Carmacul însă se lăsa tot mai greu. Probabil cei din bărci nu stăteau nici ei cu mâinile în sân şi, când viteza barcazului se micşoră vizibil, căpitanul reteză cu un topor parâma uneltei pescarilor. Barcazul se izbi să sară din apă şi, când luminiţele rămaseră departe în urma, mecanicul mai slăbi acceleraţia.

Căpitanul aprinse câteva felinare. La lumina lor, pe punte, se vedea un munte de frânghie, cu sute de cârlige ascuţite brici. Mormanul zvâcnea încontinuu şi dură o bună bucată de noapte, până mâinile nepricepute ale matrozilor reuşiră să desprindă din cârlige treisprezece moruni, unul de peste suta de kilograme, şi vreo patruzeci de nisetri!

„Ţine-o sud – sud-vest!” îi porunci el bunicului. Se simţea după voce că e mulţumit de rezultatul furtului…

Echipajul, extenuat peste măsură, coborî în cală peştele, apoi plecă la culcare. Bunicul rămase la timonă până în zori, când motorul se opri brusc. Barcazul, cu o singură pânză întinsă, aproape că se opri şi el. Cârma era ca şi absentă, hula, probabil după o furtună recentă, lovea puternic în bord, înclinând periculos ambarcaţiunea. Căpitanul şi mecanicul ieşiră pe punte abia ţinându-se pe picioare. Grecul îl prinse de piept pe mecanic, cuvintele îi ieşeau din gură ca dintr-o mitralieră. Ce cuvinte anume – bunicul nu înţelegea, se pricepea totuşi cam despre ce era vorba…

Când mecanicul reveni de la motor ridicând din umeri, căpitanul strigă sus pe punte echipajul. Probabil se terminase combustibilul. Matrozii ridicară cu greu şi cam aiurea pânzele, de fapt, fară vreun folos: vântul lipsea. Au stat aşa în derivă până pe la prânz, când un zefiraș becisnic îi mişcă totuşi din loc, ca după-amiază să se prefacă într-un
vânt puternic, prevestitor de furtună. Atunci a văzut şi bunicul ce înseamnă un adevărat navigator. Luându-i locul la timonă, căpitanul îşi purta barcazul de parcă ar fi fost o navă de război şi, pe înserat, acostă la un debarcader pescăresc dintr-un sătuc turcesc.

Parcă ar fi fost aşteptaţi: nişte cetăţeni cu fesuri roşii, apăruţi ca din pământ, încărcară în grabă în două harabale peştele şi cei aproape doi kilometri de carmac şi dispărură cu aceeaşi viteză. Căpitanul şi mecanicul plecară curând şi ei. Reveniţi după miezul nopţii, treziră echipajul, şi, spre marea mulţumire a marinarilor de ocazie, le puseră pe masă câteva sticle de monopol şi un castron cu măsline murate. Era tocmai ceea la ce visau bieţii beţivani… Lipsiţi atâtea zile de băutura obişnuită, ba chiar şi cam înfometaţi, se aşezară pe o petrecere în lege. Şeful şi mecanicul ieşiră pe punte. Într-un târziu, cu toată gălăgia din cală, se auziră ţipete de pe punte. Singurul care se interesă de zgomot fu bunicul. La lumina părelnică a jumătăţii de lună, el îi văzu încleştaţi de piepturi pe cei doi, apoi, zări sclipind ceva de metal în braţul mecanicului, apoi o mişcare fulgerătoare a aceluiaşi braţ, şi pe căpitan prăvălindu-se peste bord cu un geamăt de durere.

Aplecat peste bord, tânărul fugar aşteptă zadarnic să-l vadă pe căpitan apărând la suprafaţă. Mecanicul îl prinse de umăr:

„Treci la cârmă. Sud – sud-vest!” – apoi coborî în cală, unde porni motorul.

„Probabil n-au putut împărţi câştigul, se tot gândea bunicul. Dar să ucizi un om pentru o mână de parale…”

A doua zi pe la prânz, la intrarea în Bosfor, mecanicul ordonă bunicului să amerizeze lângă un cargou sub pavilion libanez care-şi aştepta rândul la trecerea prin strâmtoare. Vorbi ceva într-o limbă necunoscută cu unul dintre ofiţerii vasului, apoi îl chemă pe bunic: „Te duc ei până la Pireu. Ai fugit din Rusia şi ai căzut în mare. Şi să te ferească sfântul să pomeneşti măcar de ce-ai văzut! În mormânt te găsesc!!!”

„Aşa am ajuns pe cargoul libian «Ahmed»”, scria bunicul. Şi mai departe „Sfârşitul Jurnalului No. 1. Continuare în Jurnalul No. 2”.

8

Ne-a trezit bunicul!, şi destul de greu, cam pe la amiază. Tot el ne-a servit şi dejunul, care era să ne rămână în gât, din cauza grabei cu care am înghiţit omleta. Mai cu seamă când am aflat că mama e plecată la oraş şi că va reveni după-amiază.

Am urcat în pod cu viteza luminii, asigurându-l pe bătrân că e vorba de un şoarece ce ne-a stricat somnul şi cu care avem de gând să vorbim bărbăteşte.

În câteva clipe, conţinutul valizei fu înşirat pe jos, fiecare hârtiuţă cercetată cu de-amănuntul, dar de „Jurnalul No. 2" nici pomeneală. Am mai controlat și alte valize şi pachete, dar, în afară de boarfe vechi şi ghete scâlciate, n-am mai găsit zare de hârtie…

„Poate-l întrebăm pe moşneag?!", dar ideea lui Madi fu respinsă chiar şi de autorul ei – bătrânii sunt atât de sentimentali!…

Nu ne mai rămânea altceva decât să ne retragem la locul nostru de taină, unde ne căuta, aiurit, bietul de Ricky.

— De fapt, zise Madi, ştiu la ce te gândeşti. La acelaşi lucru mă gândesc şi eu. Dar nu uita un lucru: nu mai suntem pe vremile acelea când toate erau de capul lor. Cum a trecut bunicul graniţa? Simplu. Cum a părăsit portul? Simplu. Încearcă să faci şi tu acelaşi lucru azi! Ce ai de zis? Au grănicerii o mamă de aparatură… Numai cu bani poţi trece graniţa la mişto!

— Ei zău? Taică-tu face mulţi bani cu asemenea lucruri?

— Tu pe tata să-l laşi în pace! El e cinstit! se repezi Madi. Dar nu sunt toţi ca el…

— Bine, convenii eu, s-o lăsăm moartă. Dar ar fi fost interesant să vedem cum suntem în stare de ceva extraordinar… Ne împuţim la soare, pe când alţii… Şi aici, trebuie s-o recunosc, Mandolin s-a dovedit a fi cu un pas înaintea mea. S-a ridicat în picioare cu aerul unui mare conspirator și…

— Acuşi mă întorc!…

Ricky îl urmări cu o privire posomorâtă, apoi veni să se culce la picioarele mele: prostuţul de el se simţea bine numai când rămâneam în doi.

Soarele ardea binişor, dar la umbra tufei de liliac se putea trăi. Mai ales când dinspre pădure adia un zefir uşurel, cu miros de tei. Ca să vezi: ce poate fi mai greţos decât să bei un ceai fierbinte de tei, care, vorba mamei, „o să-ţi ia răceala cu mâna", şi cât de plăcută este mireasma acestei floricele până nu o îneci în apă clocotită!

Mă opri din gândurile mele filosofice Mandolin:

— …Iată-mă! şi desfăcu pe iarbă bucata de hartă.

Într-adevăr, jurnalul bunicului şi toată vânzoleala cu căutarea părţii a doua ne făcuseră să uităm de ciudata descoperire a verişorului.

— Eu cred… începu verişorul.

— Ba nu crezi nimic! Ascultă ce-o să-ţi spun eu!

Am mai scris: reacţiile lui Mădălin sunt un pic cam întârziate, aşa că am profitat de ocazie ca să-l las cu gura căscată.

De fapt, uneori, ne gândim la multe lucruri fară să ştim că ne gândim la ele. Exact asta se întâmplase şi în creierul meu: i-am oferit lui Mădălin ca pe tavă rezultatul unei asemenea gândiri, care rezultat, la drept vorbind, mă uluia şi pe mine!

— Uite ce-i, Madi: dacă ai tu dreptate şi harta aceasta ne poate duce la ascunzătoarea unui spion, apoi trebuie să uităm de laudele şi medaliile care nici nu se ştie dacă ni se vor da! Banii! Pentru că spionii nu lucrează de pomană, banii, zic, îi putem folosi pentru treburile noastre, iar dacă vor mai fi şi ceva documente secrete, acestea le vom trimite unde trebuie… Ne vom face datoria de…

— Ei-ei! mă întrerupse Madi. Exact asta am vrut s-o spun şi eu! Mi-ai luat gândul meu! Eu am fost primul!

Nu avea niciun rost să ne dondănim şi convenirăm că ne-am gândit amândoi la acelaşi lucru: călătoria pe mare, fără controlul celor mari, de unde ne-am fi putut întoarce ca doi eroi (aşa cum o făcuse, desigur, şi bunicul!), nu avea nicio perspectivă. Altele sunt condiţiile pe pământ, altele mijloacele de deplasare în spaţiu, pentru descoperirea Americii nu mai e nevoie de o Santa Maria şi de un Columb, e de ajuns să cumperi un bilet pe un vapor, sau chiar mai bine unul de avion, şi în câteva ore pui piciorul pe lumea nouă în care n-ai unde să înfigi steagul de cuceritor, iar dacă l-ai înfige, s-ar uita lumea la tine ca la un aiurit, iar dacă ai încerca să dai aborigenilor oglinjoare şi mărgele de sticlă, ai mai putea s-o iei şi la bot… Altă mâncare de peşte dacă ai încerca să traversezi Atlanticul sau Pacificul într-o bărcuţă pneumatică, să tragi la rame de să-ţi iasă sufletul, şi să te întorci triumfător, ca să auzi la tot pasul: „Ia te uită ce tânăr e! N-are nici cincisprezece ani!”

— Adică facem aşa, mă grăbii eu să pun lucrurile la punct. Ne ducem la spionul tău şi acolo, după ce vedem cu ce ne-am ales, luăm hotărârea cea mare! Eu personal nu mai pot! Sunt sătul de grădiniţa asta de copii în care stăm închişi! Suntem la vârsta aventurilor, Madi!

— Iar mi-ai luat gândul meu, scânci Mandolin. Dar fie! Treacă de la mine! şi sări în picioare ca un apucat, de era să leşine Ricky. Am hotărât, ura, ura, ura!!!

9

Când, după-amiază, se întoarse mama şi, spre marea ei mirare, ne găsi în faţa calculatorului şi nu plecaţi la parodia de iaz de la marginea aşezării, planurile noastre erau puse la punct în toate amănuntele, iar lista cu proviziile şi bunurile pe care trebuia să le avem în rucsacuri – gata tipărită. Discutam asupra zilei X, când urma să ne pornim în marea aventură. Amândoi eram de părere că cel mai potrivit moment era s-o ştergem oficial, pe lumină, lăsându-i pe cei apropiaţi să creadă că e vorba de o simplă plimbare până la păduricea situată la vreo doi kilometri, urmând ca mai întâi să pitim undeva în afara vilei echipamentul cel adevărat. Nu ne putusem însă înţelege asupra datei. Mădălin era de părere s-o uşchim până la întoarcerea lui taică-su, eu credeam că pentru o pregătire serioasă avem nevoie de mai mult timp.

— Dacă vine tata, are să se priceapă imediat că punem ceva la cale! E un adevărat vrăjitor!

Argumentul lui Madi mi s-a părut foarte serios, aşa că hotărârăm plecarea cu o zi înaintea întoarcerii lui nenea Mihai. De fapt, nu aveam la dispoziţie decât o zi şi jumătate…

N-am să cred niciodată că într-un timp atât de scurt se pot realiza atât de multe! Sacii de dormit şi ceva îmbrăcăminte mai caldă nu ne-au dat mult de furcă. Erau în mica magazie lipită de vilă. Cea mai grea problemă erau merindele. Cele două şunci le-am scos de la afumat, afumătoria era afară, dar ceea ce ţinea de pâine, biscuiţi, conserve şi ceva veselă – toate acestea se aflau în bucătărie, şi ne-au trebuit multe trucuri ca s-o îndepărtăm pe mama din locul ei preferat.

Pe înserat, Madi sări gardul de lângă boschetul de liliac, iar eu îi trecui rucsacul cu merinde. Era greu. După calculele noastre, hrana trebuia să ne ajungă pe cel puţin trei zile, şi Madi trebuia s-o ascundă la vreo câteva sute de metri, lângă un mic pâlc de copaci, de unde aveam s-o ridicăm după plecarea de acasă. Nu de alta, dar pentru câteva ore de plimbare până la pădure şi înapoi nu te încarci prea tare, altfel ar fi dat de bănuit.

La masă, mama ne-a lăudat că nu facem mofturi şi că, în general, nu-şi prea aminteşte să fi fost atât de cuminţi, bunicul a observat foarte înţelept că „de, au mai crescut flăcăii, ce vrei? Şi tu ai fost o mamă de zbânţuită până ai ajuns la vârsta lor de azi!” Mandolin mânca cu atâta tragere de inimă, încât am fost nevoit să-i dau un ghiont în coaste ca s-o lase mai moale, iar la sfârşitul mesei, după ce am mulţumit frumos fără a fi invitaţi să facem lucrul acesta, am informat pe ceilalţi doi meseni că avem de gând să facem o mică

plimbare până la dumbrava din preajmă, ca să mai tragem ceva aer curat în piepturi şi să citim în linişte prima carte a bunicului. La auzul acestei noutăţi, bunicul s-a făcut rumen la faţă și cât pe ce să scape cafeaua din mână, în schimb, mama ne-a măsurat lung cu o privire bănuitoare:

— Ştiam eu că nu-i ceva curat la mijloc! Prea nu semănaţi voi cu cei pe care-i ştiu…

Mădălin a lăsat nasul în pământ şi sunt sigur că ar fi fost gata să recunoască tot, dar, fară să ştie, bunicul salvă situaţia:

— Ei, lasă… E o cinste pentru mine să mai am doi cititori! Şi-apoi nu pleacă peste lume! Numai să nu vă prindă noaptea acolo!…

Când ne-a văzut Ricky cu sacii de dormit în spate şi cu lesa lui în mână, a început să sară ca un nebun.

— Lăsaţi casa fară pază? glumi bunicul.

— Dar pe noi cine să ne păzească?

— Ba asta să n-o faceţi, zise mama. Lăsaţi sacul de dormit al tatei, vouă vă ajunge unul, că doar n-o să înnoptaţi în pădure!

Era prima şi cea mai mică lovitură pe care ne-o pregătea soarta, dar n-aveam încotro.

— N-aţi uitat cartea? întrebă bunicul.

Nici n-aveam de gând s-o luăm, dar Mădălin se repezi în casă, de unde reveni cu foliantul bătrânului:

— Eu am uitat-o, mare zăpăcit mai sunt! În liniştea pădurii, se citeşte altfel… adăugă el neştiut de ce.

— Şi mai ales fără să ai cartea! râse bătrânul.

Mama ne privea cumva ciudat. Nu era a bine.

— Ia staţi un pic! şi se repezi în bucătărie.

Reveni peste câteva clipe:

— S-a terminat pâinea… Grozav… Mâncaţi ca nişte sălbatici. Ia luaţi bucata asta de salam şi cumpăraţi o franzelă de la magazin. Aveţi bani? şi ne întinse o bancnotă, fară să mai aştepte răspunsul.

Am luat-o din loc imediat.

— Prost mai eşti, blegule, mă repezii eu la Mandolin. Cine te-a pus să te duci după carte? Puteai să strici tot…

— Dar dacă ar fi găsit-o ei? Nu se ştie cine-i mai bleg!

— Numai spion sau detectiv nu s-ar alege din tine: pe faţa ta scrie tot ce gândeşti!

— Şi pe a ta scrie că eşti prost, se îndârji la mine Madi. Dar ştii ceva? Hai s-o terminăm cu cearta! Ori facem treabă, ori… Avea dreptate. Un început rău înseamnă o continuare şi mai rea. Şi erau aşa de frumoase planurile noastre!

Mama şi bunicul ne conduceau cu privirea din portiţă, de parcă am fi plecat la armată. N-aveam încotro, trebuia să ne ducem mai întâi la magazin şi

asta ne cam încurca lucrurile: ca să ridicăm rucsacul cu merinde, ar fi trebuit s-o luăm înapoi, şi apoi, prin spatele vilei, până la copacii unde-l ascunsese Madi. Am fi putut fi observaţi. Aşa că am dat un ocol bunicel, ca să vedem… Doamne sfinte! Ca să vedem dezastrul! În jurul copacilor, se tăvăleau prin iarbă bucăţi de pachete goale, coji de ouă şi oase, iar rucsacul pe care-l legasem cu mâna mea – făcut şi el cârpe…

Ca o răsplată miraculoasă, printre resturile acelea, se zgâiau la noi două cutii de conserve cu urme de colţi, dar întregi…

— Mandolin, şoptii eu cu glasul stins, cum ai ascuns tu proviziile?

Vărul era alb la faţă şi lungă vreme nu putu scoate un sunet.

— Nic… începu el să se bâlbâie, pe onoarea mea! Am pus rucsacul la rădăcina teiului aceluia şi am trântit deasupra un braţ de iarbă şi crengi… Şi nu m-a văzut nimeni…

N-am zis nimic. Ce i-aş fi putut zice? Că prin locurile acestea mai sunt şi vulpi, şi câini vagabonzi? Şi că, în general, nu strică să ai şi un dram de creier?

El ridică cele două cutii de conserve:

— Sunt întregi… şi începu să plângă. Ne întoarcem acasă?…

Băiatul era un aiurit sadea!

— Grozav detectiv! mă înfuriai eu. La primul obstacol, îşi pişă ochii! De ce n-ai plecat cu mama de mânuţă în aventura vieţii tale? Basta! Am pierdut prima bătălie, dar lupta – nu! La drum!

10

Din restul de bani mai luarăm două franzele şi încă vreo trei sute de grame de salam. Cam puţin, dar n-aveam încotro. Şi-apoi se zice că omul poate rezista fără hrană zece zile!

— Vă duceţi la pescuit? ne ispiti vânzătoarea.

— Ba! începu Mădălin. Vrem să…

Nu-l lăsai să continue: ar fi fost în stare să spună adevărul de fanfaron ce e.

— La pescuit, făcui eu. Dar lucrurile astea nu se spun, n-o să ne meargă!

— …Ia te uită ce secretoşi sunt pescarii! se minună vânzătoarea. Să aveţi noroc, şi să-mi aduceţi şi mie o ştiucă… umplută!

Vila bunicului se vedea de la magazin: la portiţă nu mai era nimeni.

— Direcţia Opăriţi, înainte marş! comandai eu şi astfel făcurăm primii paşi spre ceea ce avea să ne aducă glorie şi (lucru la care nu voiam să ne gândim) scandal. Poate ar fi trebuit să lăsăm şi noi un bileţel de rămas-bun, cum făcuse bunicul?

— Ştii, nu-i rău fară bine, făcu Madi, gârbovit sub povara sacului de dormit şi a schimburilor calde. Rucsacul cu merinde era cam greu…

— În schimb o să-ţi fie burta uşoară!

La capătul străzii pe care mărşăluiam, de fapt unica în localitate, se înălţa, mândră, cea mai frumoasă vilă. Adică, se prea poate, nu cea mai frumoasă pentru alţii, dar pentru noi… Aparţinea părinţilor Cleopatrei, colega noastră de clasă, şi, deşi nu ne-o mărturisisem niciodată, obiectul celor mai tăinuite sentimente ale lui Madi şi ale mele. Ba chiar şi ale celorlalţi băieţi…

Mă rugam în gând ca de data aceasta să nu ne iasă în cale, aveam experienţa cea mai negativă la acest capitol, dar, vorba ceea: nu tot păţitul învaţă din ce păţeşte. Vocea colegei, pe care n-o puteam vedea din spatele iederei ce masca pridvorul-terasă, ne făcu să încremenim locului:

— Ce-i cu voi, aiuriţilor? De jumătate de oră vă tot observ: ba la magazin, ba înapoi, în spatele casei, ba iar la magazin, parcă aţi fi nişte oi rătăcite… Unde vă poartă paşii?

Ricky, care avea şi el slăbiciunea lui pentru fetele frumoase, se izbi din lesă şi, sprijinindu-se cu picioarele din faţă, deschise portiţa şi sări în pridvor.

— Ricky, iubitule, tu eşti singurul băiat deştept din compania asta!

Mandolin îşi netezi la repezeală părul şi tuşi:

— E-he, unde ne poartă pe noi paşii… începu el cu glas mieros.

Nu-l puteam lăsa să continue. Îndrăgostit, dar şi cu lipsa lui de experienţă în dragoste, ar fi fost în stare să ne trădeze toate planurile.

— Minusori, strigai eu. Arată-ţi mutra, ce vorbeşti cu noi de parcă am fi la o întâlnire secretă între spioni!

Minusori (cu accentul pe ultima silabă) nu e numele ei japonez, e porecla care i s-a dat de către colegi, când, la una dintre primele lecţii de algebră, poftită de domnul profesor să citească de pe tablă ecuaţia *8 - X = 6*, Cleo a răspuns imediat: *opt minus ori egal cu doi*, făcând toată clasa să se desfacă de râs… Din cavalerism, băieţii evită s-o numească aşa, doar câte vreunul, fără speranţe, dar contra unui scandal sigur; în schimb, colegele nu pierd niciodată ocazia s-o înţepe. De fapt, chiar pe scandal am şi contat, ca să-i închid gura blegului de Madi.

Spre marea mea uimire, n-a urmat niciun fel de scandal, dimpotrivă, diva a ieşit, plutind, de după bariera de iederă:

— Şi totuşi, nătărăilor, unde plecaţi?

Madi se dovedi a fi mai periculos decât îl ştiam:

— La Opăriţi, la…

— …la un prieten dintr-a noua! îl întrerupsei eu, la care vorbe mai adăugai şi un ghiont sănătos. Are un cireş altoit!

Era fantastică! Într-o rochiţă trandafirie şi săndăluţe cu nojiţe ce-i cuprindeau pulpele până la jumătate, cu părul blond desfăcut larg peste umeri, ar fi putut concura cu toate păstoriţele din tablourile „vechilor maeştri”, cum le zice profesorul de desen Schiţi, care încearcă zadarnic să facă pictori din noi.

— Ah, ce păcat! exclamă ea, dând peste cap ochişorii albaştri, chiar azi i-a venit mamei ideea să vedem ce mai face casa din oraş! Dar vă doresc poftă bună! La întoarcere, poate-mi aduceţi şi mie un coşuleţ!

— Dar… începu Madi…

— Dar să nu spui la nimeni unde ne-am dus. Ştii, sunt mulţi amatori de halit la pomană… La revedere! Hai, Ricky! şi-i făcui vânt lui Mandolin.

Ricky părăsi cu greu frumoasa vilă şi tot întorcea capul în speranţa zadarnică să-l urmeze şi frumoasa locatară.

— Al dracului de bine arată azi Cleo! şopti entuziastul meu partener.

— Tot atât… cât de idiot arăţi tu… Cine naiba te-a pus să-i spui de Opăriţi? De ce nu i-ai arătat harta şi busola? Mari proşti şi îndrăgostiţii ăştia!…

Mandolin se opri brusc şi trânti jos bagajul:

— Neculai! Nu-ţi dau voie să… şi se înecă.

— Să… ce?

— Nu-ţi dau voie!

— Bine. Atunci punem cruce pe planurile noastre. Eu mă întorc. Tu n-ai decât să rămâi lângă portiţa ei şi să oftezi. Oricum, poţi fi sigur că pe mine mă alege…

Mădălin ridică cu o izbitură bagajul, şi-l aruncă pe umeri şi, fără să scoată

o vorbă, porni spre Opăriţi. Afirmaţia mea îl lovise în suflet, nu-i vedeam faţa, dar îmi închipuiam cam cum arată.

Soarele ardea nemilos, oprirea neprevăzută ne luase multă energie, ştiţi voi de ce, băui aproape jumătate din balonul cu apă minerală, unul din cele trei pe care le luaserăm, şi întinsei băutura lui Madi. Acesta înghiţi restul de apă dintr-o răsuflare şi aruncă recipientul de plastic la marginea drumului.

— Lăsăm urme, Madi, făcui eu.

El ridică în tăcere balonul şi porni mai departe.

„Aveam de parcurs cam zece kilometri şi simţeam că n-o să ne fie uşor. Pe la jumătatea drumului, rămăseserăm doar cu un sfert din apa luată, transpiraţia curgea gârlă de pe noi.

Fără să scoată o vorbă, Mandolin se opri, dădu jos de pe umeri bagajul, şi se aşeză pe o moviliţă. Era un lucru înţelept. Mă aşezai şi eu.

— În locul tău, n-aş fi atât de sigur. Lia, prietena ei cea mai bună, mi-a dat de înţeles că… Dar hai s-o lăsăm moartă. N-avem ce împărţi pielea ursului din pădure!

— Frumoasă comparaţie, n-am ce zice. Cred că are să fie mândră că o consideri urs!

El tăcu o vreme. Probabil nu găsea replica.

— Ascultă, Nic. Mergem să facem treabă ori ce naiba?

Mi-a zis Nic, adică voia pace.

11

Când ce arătă în zare conturul satului, plutind asupra pământului, parcă tremurând pe undele unei ape, şi, mai în faţă, fântâna cu cumpănă, ca un „unu” uriaş pe marginea unui desen decolorat, astfel apreciat de Schiţi (avem şi noi „fata morgana” naţională!) – eram la capătul puterilor. Apă – ioc, şi dacă fântâna ar fi fost la locul ei doar pentru decor, probabil că ar fi trebuit să renunţăm la aventură…

Ne-am trântit amândoi pe colacul de gresie al fântânii ca doi ţânci la ţâţele mamei. Uitasem şi de hartă, şi de busolă, şi în general de scopul ucigătorului marş.

Cu ochii împăienjeniţi de arşiţă, priveam în hăul ce se căsca în faţa lor, şi când pe retina obosită se desemnară încetul cu încetul chipurile noastre chinuite, sărirăm amândoi ca doi draci din cutia cu surprize: oglinda în care ne vedeam era apa!

Cumpăna nu avea căldare. Cu şireturile de la adidaşi legarăm de prăjină toate trei baloanele pe care Madi le purtase ca o pedeapsă şi le afundarăm în preţiosul mineral fără să mai luăm seamă la tot felul de resturi vegetale ce-l acopereau. Trecură minute lungi până când recipientele de plastic se umplură bolborosind. Probabil niciodată în viaţă nu băusem o licoare mai dulce şi mai rece – abia când burţile refuzară să mai fie siluite, ne păru cam sălcie şi nu chiar transparentă…

Mai umplurăm o dată baloanele de parcă ne-am fi temut ca nu cumva fântâna să sece între timp, abia apoi, întinşi pe iarba uscată a imaşului, pentru că, fară îndoială, ne aflam pe imaşul bine păscut ai satului, încetul cu încetul, ne amintirăm de misiunea în care ne aflam.

— Madi, nu crezi că am venit…

— Încă două-trei minute, şopti el ca prin somn.

Aceeaşi toropeală mă luase şi pe mine, atât doar că am simţul datoriei mult mai dezvoltat.

A fost o întreagă epopee să instalăm alidada pe colacul de piatră prea puţin neted, în aşa fel ca să avem vedere spre sud. Ba şi sudul l-am putut fixa cu greu, acul busolei dansa un fel de disco al lui. Apoi ne-am chinuit o bună bucată de vreme ca să învăţăm a număra cele 30 de grade-est, într-un cuvânt, ne-am predat o lecţie obositoare de fizică (sau geografie?) până să descoperim că aveam de măsurat 120 de paşi (maturi!) în direcţia muncelului ce acoperea vederea spre sat.

Recunosc sincer că, deşi sunt fiu de geolog, Mandolin a fost cel care a

contribuit mai mult la rezolvarea problemei. Dacă stau să mă gândesc mai bine, aş fi putut de mult să ştiu că vărul meu e un tocilar sub acoperire.

Ne-am străduit din plin să facem paşii cât mai mari, ca ai unui adult, şi după 133 de gâfâituri (suntem amândoi de aceeaşi statură), ne-am pomenit în faţa unui tufar uriaş de măceş, unul din sutele ce acopereau muncelul. Deşi cu frunzele lipsă până pe la jumătate, mâncate, bineînţeles, de capre, ochiul nu putea pătrunde în perspectivă, prea deşi erau arbuştii aceştia ţepoşi.

Stăteam nedumeriţi în faţa tufei şi eram gata să-l iau la trei parale pe Mandolin pentru calculele lui, când Ricky scoase un mârâit vesel şi se aruncă în spatele plantei. Şi dispăru.

Nu reacţionă nicicum la apelurile noastre, aşa că, riscându-ne pielea gingaşă de orăşeni crescuţi în puf, ne strecurarăm pe urmele lui.

La strigătele noastre răspunse de sub pământ un lătrat surd, şi abia atunci descoperirăm o deschidere în deluşor, bine acoperită de buruieni uscate și vergele de măceş.

Era intrarea într-o vizuină, o peşteră sau ceva asemănător.

Nu eram pregătiţi pentru asemenea surpriză…

Ne uitam unul la celălalt cu oarecare teamă, adică de ce să mint, cu o teamă reală că celălalt te va împinge să faci primul pas.

Ne readuse cu picioarele pe pământ înscrisul de pe hartă: „lutărie”, dar mai ales lătratul lui Ricky. Așa hămăia dihania când dădea de ceva nou, nepericulos.

— Văd, Madi, că eşti cam subţire la curaj, nu vrei să intri primul!

De fapt, încercam nu atât să-l provoc, cât să mă îmbărbătez singur…

Mandolin se lumină la faţă, mârâi ceva, dar se repezi să-mi ia rucsacul din spate.

Aruncai în lături bălăriile uscate, erau aduse din altă parte pentru mască, la fel şi vergelele de măceş destul de proaspăt tăiate, şi făcui primul pas.

Intrarea era de statul unui om, largă de mai bine de-un metru. La vreo doi metri spre interior, se vedea un stâlp care trebuia, probabil, să susţină bolta.

Madi scoase din rucsac lanterna şi mi-o întinse, dar, după puţin timp, se putea înţelege şi fără lumina lanternei că nimeriserăm într-o grotă încăpătoare, cel puţin cât camera mea în volum, cu pereţii plini de urmele hârleţelor care-o săpaseră, pe ici-colo cu nişte colţi de piatră parcă incrustaţi în tavan, ba şi pe lături. „Lutăria părăsită” era cel mai potrivit cuvânt pentru borta de care dăduserăm. Dacă ar fi fost tata cu noi, ar fi declarat că „argila din depunerile aluvionare care au format deluşorul, de-a valma cu pietroaiele şi nisipul cu care era amestecată, nu putea fi folosită ca material de construcţie, din care pricină oamenii n-au mai insistat să exploateze mina!”

— Ei, Nic! mă strigă Madi, ce-i acolo, de ce taci?

Glasul îi tremura şi mi-a făcut o adevărată plăcere să păstrez o pauză cât

mai lungă, ca să bag groaza într-însul.

— Nicolae, Nic! urlă el. Ce-i cu tine, de ce taci? Ce-ai găsit acolo?

Uneori, pot să cobor glasul până la bas:

— Sarcofagul lui Ramses al doilea… Şi rochia de nuntă a lui Minusori…

— Ce? Repetă!

Repetai cu voce mai puternică.

Madi tăcu o clipă. Apoi:

— Eşti un idiot! şi se repezi în grotă.

— Atenţie la stâlp, iubitule, dacă-l dărâmi, aici ne cântă cucul…

Mandolin se opri la câţiva centimetri de parul ce rezema tavanul grotei şi îl lovi încet cu palma. De sus începură să i se prefire pe tigvă mici bulgăraşi de argilă şi fire de nisip. Asta îi tăie avântul.

— Culai, dacă mai faci o dată aşa bancuri tâmpite, eu mă întorc acasă.

— Mă cheamă Nic. Mi se pare că ştii… Şi nu te mai înfoia aşa, am venit să facem treabă, nu să ne păruim…

Ricky urmărea atent dialogul nostru, şi făcea impresia să-l înţeleagă, pentru că se dădea tot mai aproape de incurabilul îndrăgostit.

— Cheamă-ţi javra mai aproape, Nic. Nu pot să gândesc când simt că vrea să mă înhaţe…

— N-ai la ce te gândi, asta-i treaba lui Ricky. Ei, flocosule! Caută! Caută!

Ricky, parcă bucuros că i se cere să-şi demonstreze calităţile, facu o dată turul grotei şi se opri în dreptul a două pietroaie, într-unul din colţurile mai întunecate. Le mirosi zgomotos, ridică privirea spre mine de parcă ar fi vrut să mă facă atent la ceva aparte, apoi începu să arunce în lături argila şi nisipul din jurul pietroaielor.

— Caută, Ricky, caută, băiatule!

Terierul meu lucra cu atâta însufleţire, încât ar fi fost o minume să nu fi mirosit ceva neobişnuit.

În pirostrii amândoi, ajutam animalul să scurme, spre marea lui nemulţumire – cel puţin aşa interpretam noi mârâitul lui şi curând ieşi la iveală un colţ de peliculă murdară.

— Ura! strigarăm amândoi, când de sub plastic se arătă o bucată de carton, probabil peretele cutiei în care se ascundea râvnitul trofeu ce avea să ne facă celebri.

Abia acum observarăm că lucrurile nu sunt chiar simple, foaia de plastic era mare, acoperea ceva până aproape de tavan, era pe alocuri fixată cu bolovani şi presărată cu nisip, şi dacă am fi fost mai atenţi de la bun început, am fi luat seama că era vorba de un clit de cutii.

Ne oprirăm din scobit ca să ne mai tragem sufletul, noi, nu şi Ricky, care muncea ca un rob şi nici nu se mai deosebea de pământul pe care-l săpa. Şi atunci observarăm că lumina din peşteră e tot mai puţină.

12

Afară amurgea.

— Ce facem, Madi? Revenim mâine să continuăm?

Mandolin se uită la mine cu nişte ochi în care se putea citi focul din privirile căutătorilor de aur.

— Nu plec de-aici nici mort! Am şters-o de acasă în serios sau în joacă?

— Dacă rămânem aici, strămoşii au să înceapă să ne caute încă din zori. Încercai eu să-l conving. Dacă ne întoarcem, mâine babacii vor fi mai liniştiţi, vom avea mai mult timp la dispoziţie… E lucru mult aici…

Mandolin se ridică şi ieşi din lutărie fără să spună un cuvânt. Reveni repede cu sacul de dormit şi restul bagajelor:

— Te invit să ducem lucrul la capăt. Uiţi că strămoşii mei se întorc azi? Ori ne întoarcem acum, noaptea, ori peste două zile, oricum fără scandal nu scăpăm.

Scoase din interiorul sacului de dormit o drăcie învelită în cârpe, deşurubă ceva, luă un flacon cu apă… Apoi aprinse un chibrit. Grota se umplu de lumină. Drăcia era o lampă cu acetilenă…

Prima oară în viaţă îmi vedeam verişorul aşa de hotărât.

Mandolin, oricât ar părea de ciudat, avea dreptate. Chiar cu pas gimnast am fi făcut vreo trei ore până acasă. Am fi ajuns cam pe la miezul nopţii. Timp suficient pentru mama să roadă urechile bunicului şi să se retragă plângând în bucătărie… După care ar fi urmat învăţămintele, posibil şi din cele acompaniate de nuieluşe. Unde să mai revenim aici a doua zi!…

Înţelegând că îl aprob, vărul se apucă să facă pregătirile de noapte. Întinse pe jos – peste „rămăşiţele biologice” rămase de la vulpi sau de la alte jivine – sacul de dormit, iar peste sac – săracele noastre merinde.

Profitai de lumina lămpii ca să cercetez mai în amănunt grota. Era, am mai spus-o, cam de mărimea camerei mele, cu intrarea nu prea largă protejată de un par ce sprijinea o scândură solidă, cu tavanul înalt, peste un stat de om, şi cu anexa, desigur proaspătă, ce încă mai ascundea comoara noastră.

Într-adevăr, lutărie nu putea fi decât numită, pietroaiele şi nisipul amestecat cu argila de o calitate îndoielnică nu puteau prezenta interes pentru construirea de case. Ştiam lutăria de lângă vile, era cu totul altceva!

— Madi, îl întrerupsei eu de la dereticatul azilului de noapte, chiar nu te interesează ce ascunde cocoaşa asta de sub plastic?

Mandolin pufni:

— Ba mă interesează! Dar vreau să-mi prelungesc plăcerea de a o

descoperi! Şi-apoi cred că unul dintre noi va trebui să plece după o sapă, sau o lopată. Tu ce crezi că avem acolo?

— O să vedem. Şi nu cred că ne trebuie numaidecât instrumente pentru atâta lucru. Ia te uită la capătul acesta de peliculă! Apucăm amândoi de ea şi o săltăm cât putem, apoi tragem. Toată mizeria care-o acoperă o să se scurgă exact peste patul şi masa pe care le-ai întins!

— Eu bănuiesc, făcu Madi, că e vorba de ceva aparatură secretă. Poate un radar, poate ceva pentru observaţii de noapte… Ori poate… Ori poate armament şi muniţii… Situaţia internaţională cu extremiştii terorişti…

Nu-l puteam lăsa să continue: uneori, când îl apuca, încerca să ne înnebunească pe toţi cu lecţiile de vigilenţă pe care le asculta de la taică-su împreună cu bravii grăniceri.

— Slăbeşte-mă! Mai bine trage în lături aşternutul şi pune mâna aici să dăm la iveală armamentul lui Ben Laden…

În timp ce apucarăm solid bucata de peliculă dezvelită, Ricky, în spatele nostru, înfuleca de zor jalnica bucată de salam cumpărată după dezastrul cu merindele.

Era într-atâta preocupat cu reprobabila lui faptă, încât nici nu observă cum plasticul din mâna lui Mandolin se rupse… Grăsuţul meu verişor se duse de-a berbeleacul pe spate, chiar peste nobilul animal! Ricky sări îngrozit fară să lase din gură salamul şi, observând că pricina întreruperii unei cine atât de plăcute nu este stăpânul lui, ci neiubitul Madi, lăsă jos alimentul şi îşi înfipse colţii în partea dorsală mai proeminentă a agresorului.

Urletul lui Mandolin cutremură peştera. Ricky nu lăsă prada până nu-l apucai eu de urechi. Verişorul, urlând, se repezi într-un colţ al lutăriei, apoi în altul, în cele din urmă, se rezemă de stâlp, frecându-şi fundul şi tot cercetându-şi palma dacă nu-i plină cumva de sânge.

— Omoară nebunul! strigă el cu o voce neomenească. Omoară criminalul! Un pic mai jos dacă mă apuca…

Pe Ricky nu-l interesa ce s-ar fi întâmplat dacă şi-ar fi băgat colţii mai jos. Faptul că-l trăsesem de urechi şi-i mai administrasem şi un ghiont îl punea pe gânduri. Nu era obişnuit cu aşa tratament. Dar înţelegea dihania că a greşit, că nu trebuia să se comporte aşa, şi stătea retras în cel mai ascuns colţ al lutăriei, de unde mă privea parcă spăsit, parcă mândru.

În cele din urmă, Mandolin se mai calmă:

— În locul tău, aş încerca să scap de jigodia asta. Nu se ştie în ce scandal te poate băga. Noroc de blugi, altfel dădea de sânge… E nebun!

— Nu face tu pe nebunul, Madi, ştii foarte bine că i-ai făcut ceva când era mic. L-ai izbit sau i-ai dat un picior. Câinii deştepţi nu uită nimic. Acuma sunteţi chit, dar nu aştepta să te îndrăgească…

— Tare-mi trebuie dragostea lui… Mi-i foame. Dar hai mai întâi să vedem

ce-am capturat.

Erau cinci cutii de carton, în spatele lor – tot atâtea. Am luat cutia cea mai de sus. Pe spatele ei era scris cu litere de tipar: „L.M. Street. American blend. Lights”.

Marca de ţigări de care fumam noi în recreaţii!

— Ia te uită, şmecherii! Au scris „ţigări”. Ce pot da de bănuit ţigările?! Dar pe noi nu ne chiorăsc ei!

Madi apucă de banda adezivă care închidea cutia şi trase energic.

Cutia era plină cu pachete de ţigări. Câte zece într-un cartuş. Exact ţigările noastre preferate…

Madi prinse să scoată cartuşele unul după altul. Erau cincizeci la număr. Şi pe toate – aceeaşi alarmă a Ministerului Sănătăţii. Şi interdicţia de a fi vândute minorilor…

Mandolin gemea de indignare. Rupse învelişul unui cartuş şi scutură pe jos cele zece pachete. Apoi desfăcu şi un pachet: conţinea douăzeci de ţigări frumoase, cu dungă aurită, gata să se lase aprinse întru bucuria fumătorilor, fie ei şi minori…

Bănuiam de la început că e vorba de ceea ce se numeşte contrabandă, aşa că nu mă implicai în „pogromul” la care se deda Mandolin.

Cât despre văru-meu… Nu înceta să mârâie şi să înjure. Cred că se simţea jignit până în fundul măruntaielor de afrontul ce i se aducea. Cum, adică, pleci să demaşti un spion şi dai peste un pârlit de precupeţ, fie el şi contrabandist, peste o javră care profită de diferenţa de preţuri de pe cele două maluri ale râului de hotar ca să câştige cam tot atât cât ar fi putut câştiga cu sapa! Unde-i romantismul luptei dintre cavalerii măştii şi spadei? Unde?…

Nu bănuiam atâta energie în grăsuţul „băiat al mamei!” Smulgea lipici după lipici şi nu se opri decât ca să privească nedumerit şi indignat la ultima cutie.

Se trânti în sfârşit pe sacul de dormit întins pe o jumătate din suprafaţa grotei.

— Nu cred că e totul cum pare a fi, făcu el aproape gâfâind. Cred că principalul e ascuns în unul din cartuşe. Dar nu ştim în care. Va trebui să le deschidem pe toate… Dar mai întâi… Unde-i salamul?

La cuvântul „salam” mi se păru că Ricky îşi trage capul între umeri şi cercetează cu mare atenţie un mic „rest biologic” de sub nasul său.

— Unde-i? repetă Madi cu glasul sugrumat al unui suferind de inaniţie.

— O fi căzut afară, lângă fântână, făcui eu nesigur. Ia vezi!

Mandolin se repezi pe loc, dar încremeni lângă stâlpul ce susţinea intrarea.

— Cum putea să rămână afară când eu l-am pus alături de franzele! Nu cumva… El îşi miji ochii. Nu cumva e lucrătura javrei?

— Te rog să nu te legi de Ricky, e un animal educat.

Mandolin se făcu roşu la faţă.

— El, el e cel care ne lasă flămânzi! El poate să ne strice toată operaţia!

Dacă s-ar fi rezumat vărul la strigăt… Dar, ca să dea o mai mare greutate acuzelor aduse căţelului, el izbi cu amândouă mâinile în stâlp.

Cine ştie de câtă vreme aştepta bucata de lemn să i se mai uşureze sarcina. Într-o clipă, capătul de sus al stâlpului lunecă de pe scândura ce-o sprijinea, scândura căzu fară zgomot, iar în urma ei – şi stâlpul.

Să fi acţionat imediat, să fi ridicat la loc jalnica construcţie de siguranţă… dar, în primele clipe, era greu să înţelegi ce avea să urmeze.

Şi avea să urmeze…

13

Mai întâi se desprinse din locul protejat de scândură o coşcogea bucată de gresie, apoi începură să curgă câteva şuviţe de nisip şi bulgăraşi de argilă.

— Afară, afară imediat! strigai eu, repezindu-mă spre ieşire.

Dar era prea târziu. Mădălin încremenise în loc, piatra căzută chiar la picioarele lui îl zăpăcise, încerca să strige şi el ceva, dar nu putea forma cuvintele.

Îl întorsei cu faţa spre ieşire, dar în aceeaşi clipă, de sus, începură să curgă bolovani şi nisip cu nemiluita. Ne retraserăm amândoi, de fapt eu, cu Madi luat de umeri, în adâncul grotei, în timp ce avalanşa creştea, blocând în cele din urmă ieşirea. Ricky fusese singurul care dăduse urmare strigătului meu de alarmă, şi de afară se auzea lătratul lui speriat şi chemător.

Să fi trecut zece minute, ori zece ore, cât am stat amândoi rezemaţi de peretele din fundul grotei, aşteptând paralizaţi de spaimă surparea întregii lutării. Madi tremura vargă, tot repetând, mai mult bâlbâind „N-am vrut! N-am vrut!", nu cred că eram mai puţin îngrozit şi eu, în orice caz, trecuse o bună bucată de timp până ne dădurăm seama că accidentul vizează numai intrarea. Aceasta era blocată până sus, şi când am încercat să văd dacă putem face ceva cu mâinile goale, mi-am dat seama că şansele de reuşită sunt nule…

Stâlpul căzuse spre interiorul grotei. L-am ridicat cu ajutorul lui Madi, care nu era în stare să scoată un cuvânt, şi l-am împins în afară, pe deasupra grămezii de moloz. Când rezistenţa mai slăbi, l-am tras înapoi. Lătratul lui Ricky se auzi mai tare, ba se putea zări şi un peticuţ de cer cu stele. Dar canalul acesta de comunicare cu lumea era prea îngust ca să ne permită ieşirea din prizonieratul pe care ni-l făcuserăm cu propria mână.

Fierbeau în mine sute de cuvinte şi expresii gata să izbească în autorul accidentului, dar, privit mai atent, Madi nu lăsa impresia că ar mai fi rezistat unei critici. Şi-apoi – eram doi. Chiar în cel mai mare pericol te simţi mai bine când ai cu cine-l împărţi.

Şi mai era Ricky.

Când m-am apropiat de gaura făcută cu ajutorul stâlpului şi l-am strigat, Ricky începu să latre ca un nebun. Probabil mă chema la dânsul, ori poate astfel îşi manifesta bucuria că trăiesc?

Dumnezeule! m-am gândit, căţeluşul acesta e singura noastră salvare! Şi începui şi eu să-l strig cu aceeaşi disperare cu care mă chema el. Intuiam mai mult decât înţelegeam că stă la capătul canalului făcut cu stâlpul, îl auzeam cum sapă cu lăbuţele ca să-şi facă loc pe unde să vină la mine, cum se opreşte

pe-o clipă-două ca să mă latre, adică să mă asigure că e alături, că face tot posibilul să mă salveze.

— Ricky, urlai eu cu glas răguşit, acasă, du-te acasă! Du-te a-ca-să! Ricky, dragule, du-te acasă!

Aştepta în tăcere să mă opresc, după care începea să mârâie, lătra iar, probabil furios că nu poate răzbi.

Repetai porunca „acasă” de câteva zeci de ori, până când nu i se mai auzi glasul.

Mă lipii cu toată faţa de gaura din molozul dărâmat şi zării acelaşi petic de cer înstelat.

Ricky plecase, adică.

Înţelesese ce doresc de la dânsul.

Mă prăbuşii pe sacul de dormit şi simţii cum mă podidesc lacrimile.

Din fericire, Mandolin continua încă de la început să-şi pişe ochii…

Ne-ar fi stat bine să plângem în cor…

14

Dar plânsul însemna prea puţin.

Ceea ce ar fi trebuit să urmeze era disperarea…

Într-adevăr, blocaţi într-o grotă de care nu ştie nimeni ori de care nu se interesează nimeni, fără urmă de instrument cu care ne-am fi putut dezgropa, cu vreo trei franzele şi două baloane de apă sălcie, cu aer cât o vrea bunul Dumnezeu, cu slaba speranţă că micul meu prieten Ricky va ajunge acasă şi cu a doua speranţă, foarte îndoielnică, să fie înţeles de cei apropiaţi – ce altceva ne mai rămânea decât să disperăm?

Ca să nu lăsăm lucrurile să ajungă aşa de departe, trebuia să întreprindem ceva. „Să întreprindem” – zic eu, dar Mădălin căzuse într-o stare de prostraţie totală; nu-mi înţelegea întrebările şi singurul lucru inteligibil ce ieşea din gura lui era: „O să murim aici! Îngropaţi de vii!” Şi din când în când stupidul: „Ajutor! Oameni buni, ajutor!”

Mişcarea, chiar fără sens, iată ce mi se părea a fi la locul ei în cazul nostru. Mă trântii în genunchi şi începui să scurm în grămada de pietre şi argilă ce ne închidea drumul spre afară. Mădălin, după o nouă serie de urlete inutile, se puse şi el pe treabă. Curând, dădurăm de pietroiul ce căzuse primul şi, cu mult efort, îl adusem în interior, dar aici interveni legea care spune că natura nu admite goluri. Locul lăsat de pietroi se umplu imediat cu pământ nou. Gaura spre lume se astupă şi eram în pericol nu doar să nu fim auziţi în afară, ci să rămânem şi fără aer. Luai de jos stâlpul şi-l răsucii în grămada de moloz până răzbi iar spre libertate.

Încercai să trag scândura ca s-o folosesc de lopată, dar greutatea ce-o apăsa era prea mare.

Zic „s-o folosesc” şi nu „s-o folosim” pentru că la un moment dat Madi îmi întinse palmele ca să arate că sunt pline de băşici şi cu unghiile tocite… N-am îndrăznit să le cercetez şi pe ale mele…

Când, după cine ştie câte ore de muncă sisifică, trăsei parul ca să privesc afară, descoperii un peticel de cer trandafiriu şi înţelesei că e dimineaţă. Galeria protejată de stâlp era degajată cam pe o treime, dar nisipul continua să curgă. Mai puţin, dar continua.

Mădălin stătea chircit pe un colţ al sacului de dormit, se legăna înainte şi înapoi ca o păpuşă chinezească, scoţând arar sunete neînţelese. Alături de el se aflaseră două franzele. Una lipsea.

Ciudată reacţia omului la şocuri nervoase. Eu, de exemplu, pot să nu mănânc două zile dacă sunt supărat pe ceva… Alta era construcţia nervoasă a

lui Mădălin.

N-ar fi trebuit s-o fac, dar mă aşezai şi eu pe aşternut. Simţeam o sfârşeală cumplită, dacă aş fi închis ochii, m-aş fi prăbuşit imediat într-un somn fără vise şi, fără îndoială, asta mi-ar fi prins bine, dar nisipul lucra, nu-l puteam lăsa de capul lui…

Îmi închipuiam ce se petrece la vilă. Toată familia grămadă, mama şi tanti Zica plânse, bunicul încruntat, tata şi nenea Mihai… Adică nu: toţi, inclusiv vecinii, răscolesc împrejurimile, dau de locul „pogromului" cu merindele, caută trupurile neînsufleţite ale odraslelor…

Nu puteam continua gândurile acestea. Ar fi fost cea mai elementară capitulare în faţa situaţiei create…

Cu palmele amorţite scoteam grămezi de nisip ca să vină altele în loc… Se vedea, totuşi, ori voiam să-mi pară mie, ceva progres. Din când în când, trăgeam afară stâlpul ca să văd de n-o fi venit cineva la fântână, dar ochii pe jumătate orbi de praf nu prindeau nicio mişcare. Fântâna era săpată probabil pentru adăpatul vitelor, şi ce vite pe un imaş ars de soare? Şi încă noaptea?

Îl trezii pe Madi (dormea şi plângea prin somn!) şi-l pusei observator permanent la „ocheanul" improvizat, cu obligaţia să strige după ajutor la fiecare cinci minute, dar băiatul nu rezistă decât vreo jumătate de oră, mai mult, era cât pe ce să rupă singura noastră legătură vizuală cu lumea. De fapt, ca să spunem lucrurilor pe nume – cu pustiul…

În cele din urmă, renunţai la săpat. Oricum, Madi adormise şi el din picioare, folos din munca lui – cât păr pe broască, şi, dacă nădăjduiam să reuşesc, trebuia să-mi economisesc puterile.

Mă trântii pe sacul de dormit, sleit, Madi făcuse acelaşi lucru înaintea mea, dusei la gură ultimul balon cu apă şi… Cred că n-am băut niciodată o licoare mai aleasă – ce mi-i coca, ce mi-i pepsi!

Am adormit butuc, fără să-mi dau seama că trec în lumea viselor. De fapt, nici nu cred să fi visat ceva. Era salvarea: orice gând la prostia pe care-o făcuserăm plecând de acasă fără să lăsăm o veste cât de mică mi-ar fi paralizat voinţa, ar fi fost actul sigur de condamnare la sinucidere…

15

Am sărit ars, anume am sărit, pentru că era să dau cu scăfârlia în tavanul grotei.

Nu ştiu dacă mă trezisem dintr-un coşmar, probabil nu – aş fi păstrat măcar o urmă de imagine visată. Mă trezise altceva şi mă chinuiam să aflu ce.

Mădălin dormea dus alături de un rest de pâine, dormea şi plângea cu lacrimi, în somn! Fenomenal băiatul! Să nu se mobilizeze total când ştia, când vedea că viaţa îi este în pericol? Să plângă de spaimă, să nu poată lega două vorbe şi, în acelaşi timp, să mănânce şi să doarmă? Ori poate aşa e normal la vârsta lui, şi cel sărit de pe fix sunt eu?

Tot ce se poate…

În orice caz, simţeam că nu m-a trezit niciun coşmar, niciun zgomot sau o atingere, dar că m-a trezit „ceva”. Ce?

Nu ştiam cât anume am dormit. Ştiam doar că mai era dimineaţă când m-am lăsat biruit de somn. Trebuia să mă uit afară. Lăsasem stâlpul în canalul ce ne mai unea cu lumea liberă. Trebuia să-l scot şi să încerc să ghicesc cam în ce parte a zilei eram – după culoarea cerului, după eventuale umbre…

Din tavanul galeriei de acces nu mai cursese mult material şi asta era o constatare promiţătoare. Încă o zi-două de muncă şi vom fi liberi!

Nu mă chinuiau mâinile, dar la prima mişcare mai serioasă mă străbătu o durere atât de ascuţită prin palme, încât abia îmi înghiţii un strigăt. Aveam unghiile tocite şi degetele umflate cât nişte crenvurşti. Câteva băşici sparte sângerau.

Capătul din interior al stâlpului atârna de vreo jumătate de metru şi îmi dădui seama că am fi fost acum asfixiaţi dacă grota s-ar fi nimerit mai neîncăpătoare. Ar fi trebuit să-l scot înainte de a adormi. N-am făcut-o pentru că nu mi-a dat prin cap, şi-apoi era spaima că golul rămas s-ar fi umplut la loc… Dădui să apuc stâlpul şi, în clipa aceea, mi se păru că se mişcă, încet, cu grijă, parcă ar fi încercat cineva să-l răsucească. Mă oprii ca să mă conving că e vorba de o iluzie. Dar el se mişcă din nou şi de afară se auzi un fel de zgomot surd.

Părea a fi vorbă de om.

Smulsei bucata de lemn cu atâta putere, încât nisipul năvăli aproape să umple canalul. Prin minuscula gaură rămasă reuşii totuşi să disting un petic de cer şi mai neînsemnat ca înainte, dar destul de mare ca să înţeleg că afară e noapte.

Doamne sfinte! Dormisem o zi întreagă!

16

Eram gata să împing stâlpul la loc ca să nu pierdem ultimul contact cu lumea, când se auzi, abia distinctă, o voce:

— Anton, tu…

Şi mai departe, cuvinte greu de înţeles.

— Noi, noi suntem! strigă cât îl ţineau bojocii Mădălin.

Abia acum luai seama că verişorul se trezise şi el şi că-mi urmăreşte toate mişcările.

Sunt clipe în viaţă când iei hotărârile cele mai însemnate, singurele corecte, fară să le mai pui pe cântarul raţiunii.

Una din clipele acestea mă lumină şi pe mine.

Nu putea veni în faptul nopţii la lutăria părăsită decât cel ce-o ştia. Adică cel ce ascunsese contrabanda sau acolitul său. Şi nimeni altul. Să fi explicat celui venit cine se află în grota cu intrarea prăbuşită ar fi însemnat fie să-l pui pe fugă pe noptaticul vizitator, fie să-l împingi la cine ştie ce faptă mârşavă. Or, nouă nu ne trebuia decât să fim dezgropaţi.

Aşa că tăbărâi pe Mădălin cu toată puterea şi-i astupai gura.

— Eşti în toate minţile? Taci!

Dar el încerca să strige că e fiul comandantului de pichet şi că taică-su…

Din fericire, afară sunetele răzbeau abia-abia, în timp ce înăuntru se auzea distinct tot ce se vorbea afară.

— Antoane, tu eşti? Te aud rău! Dacă eşti tu, strigă numai „da!”

Mă dădui mai aproape de gaura lăsată de stâlp şi-mi îngroşai vocea:

— Da!

— Mai zi o dată! Te aud rău. Tu mă auzi?

— Da, da, da! făcui eu.

— Aha! Atunci aşteaptă, mă duc după instrumente!

— Nu pleca! urlă Mădălin! Nu ne lăsa! Tata…

Îi acoperii gura până îl simţii că leşină.

Din fericire, cel de afară ne auzea foarte rău.

— Nu te înţeleg! Dar ţine-te, omule! Vin într-un picior…

Mădălin îşi trase sufletul şi mă privi cu ochi plini de ură:

— De ce l-ai lăsat să plece? O să crăpăm aici…

— Ascultă, Madi, mulţumeşte Domnului că nu te-a auzit. El îşi caută tovarăşul, el n-are nevoie de noi. Şi zi mulţam că afară se aude prost… Are să vină.

— Crezi că are să vină?

— Sunt sigur. N-o să lase el bogăţia de aici să se prăpădească.

Madi se linişti brusc. Îi veniseră minţile la cap. În orice caz, apucă rămăşiţa de franzelă de pe aşternut şi începu să mestece…

Abia atunci îmi dădui seama că nu mâncasem nimic de două zile! Mă străbătu prin pântece un fior fierbinte de mă îndoi, şi mă cuprinse o mamă de ameţeală…

Madi înghiţi ultimul dumicat şi se ridică în picioare:

— Nic, tu cum crezi, cam cât o să luăm pe ţigările astea? O să ne ajungă pentru o barcă?

Nu, hotărât lucru, băiatul nu era în apele lui…

El însă nu aşteptă răspunsul. Se apropie de punctul nostru de observaţie:

— Măi, afară-i noapte! Ori e astupată gaura? Ştii ceva, Nic? Când vine, îl prindem, îi legăm şi scoatem afară pachetele.

— Şi mai departe?

— Mai departe?

— Da, ce facem mai departe?

— A… Îl lăsăm să se descurce cum ne-am descurcat noi…

Acest „noi” mă înfurie grozav, dar n-avea niciun rost să fac scandal. Încă nu se ştia nimic precis. După cum povestea unchiul Mihai, contrabandiştii strânşi cu uşa sunt în stare de orice.

Cred că era trecut de miezul nopţii, când se auzi ceva zgomot. Apoi, vocea necunoscutului:

— Viu, Antoane?

— Viu, viu, îmi îngroşai eu glasul.

— Nu te aud…

— Da ! urlă Mădălin.

— Taci! îl apucai eu de gât.

De afară se auziră lovituri de sapă şi hârşâit de lopată. Puteam socoti cât înainta „izbăvitorul” nostru după intensitatea sunetelor.

— Cred că sunt cam la jumătate. Nu se dărâmă nimic înăuntru? Reuşii să-l prind iar de gât pe Madi. Fără îndoială că şocul prin care trecuserăm amândoi nu-l lăsase pe văru-meu fără urmări.

— Ei, strigă cel de afară, ţi-ai umplut botul cu lut? De ce taci?

— E bine…

— Păi cum altfel. După ce-ai dat cu bostanul tău de stâlp, nici nu se putea să fie rău. Paştele lui mâne-ta, dacă nu veneam eu aici, te mâncau guzganii…

Se auzea din ce în ce mai bine, trebuia să fim atenţi.

Lampa cu acetilenă se stinse brusc, nu mai aveam nicio picătură de apă să turnăm peste carbid, lanterna era pe moarte.

În cele din urmă, sapa dărâmă ceea ce s-ar fi putut numi peretele ce ne despărţea de lume.

17

— N-ai lumină? întrebă necunoscutul.

— Nu, mârâii eu.

— Atunci întinde parul, să sprijin cumva bolta. Pe urmă, aprind eu felinarul, să nu ne vadă cineva de pe drum…

— Na, ţine… îi întinsei eu parul.

— Măi, se vede că te-ai cam scăpat în izmene. Nici glasul nu ţi-l mai recunosc…

Din fericire, în grotă cuvintele spuse se loveau unele de altele, era greu să spui ceva mai tare şi să fii recunoscut…

Intrarea în lutărie, acum largă ca şi mai înainte, lăsa să se vadă un cer cu stele şi profilul unei figuri întărind o scândură pe tavanul bolţii. Apoi scăpără un chibrit. Mogâldeaţa din galerie ridică sticla unui felinar de pe vremea lui Pazvante şi potrivi flacăra. Lumina era destul de chioară şi trecu cam un minut până să se poată deosebi ceva în grotă.

Necunoscutul era un zdrahon cu un cap mărunt, cu braţele păroase şi un ochi saşiu. Maioul şi pantalonii îi erau plini de lut.

— Hopa! se minună străinul. Dar Anton… Anton unde-i?

Nu aveam ce să-i răspundem. Mădălin era gata să deschidă gura, dar „salvatorul” i-o luă înainte:

— Voi cine sunteţi? Cum aţi nimerit aici? Nu vă aud!

În timp ce Madi încerca să-şi recapete glasul, mă repezii eu cu răspunsul:

Suntem doi elevi, în excursie… Ne-am rătăcit de grup şi am nimerit aici… întâmplător… Şi s-a dărâmat intrarea…

Străinul se aşeză pe pietroiul ce se prăbuşise primul şi îşi aprinse o ţigară.

— Şcolari, vasăzică… Rătăciţi… Hm… Şi unde-i Anton?

— Nu ştim niciun Anton! Sunteţi primul om pe care-l vedem de când s-a dărâmat intrarea. Vă mulţumim că ne-aţi dezgropat, altfel cine ştie… Putem pleca?

— Da, cine ştie… făcu străinul. Nu, vă rog, mai rămâneţi! De ce atâta grabă? Nici n-am făcut cunoştinţă ca lumea.

— Părinţii… încercai eu să miaun, cred că sunt disperaţi… Probabil au ridicat toată ţara în picioare!

— Bineînţeles! Dar mai întâi, să facem nişte socoteli.

— Ce socoteli, mă mirai eu. Dacă vreţi ceva pentru că ne-aţi salvat, sunt sigur că ai noştri au să vă dea o recompensă bună!

— Tata, începu Madi…

Dar nu-l lăsai să continue.

— Eu cred că trebuie să punem înapoi pachetele în cutii. Să fie totul cum a fost, nu?

— Bravo! Eu văd că v-au învăţat la şcoală cum să vă purtaţi cu lucruri străine… Aşa că reparaţi ce-aţi stricat.

— Mi-i sete… gemu Mădălin. Domnule…

— Te cred… Ia du-te tu, că eşti mai şmecher, mi se adresă el mie. Umple sticlele celea cu apă. Şi nu încerca să speli putina, încă n-am terminat vorba… Ai venit?

Era o ameninţare…

Dar n-am gustat niciodată aer mai dulce!

Cred că aveam plămânii plini de praf, dar asta nu însemna nimic pe lângă setea ce mă dobora. Să nu fi venit străinul, nu cred că aş fi putut duce la capăt dezgropatul intrării.

Spre răsărit, cerul era trandafiriu, să fi fost orele patru, pe cer stelele dispăreau câte una. Încercai să-mi privesc palmele, dar era prea puţină lumina ca să-mi văd băşicile pe care le simţeam la pipăit.

Nu luasem sfoara din rucsac, legai baloanele cu şireturile de la adidaşi. Cu primele înghiţituri golii o jumătate de balon şi simţeam că ameţesc. Apoi am lăsat-o mai moale.

Era cazul să iau o hotărâre. Fuga după ajutoare am exclus-o fără pic de îndoială: nu-l puteam părăsi pe Mădălin, în starea în care se afla i se putea întâmpla orice. Zadarnic îmi chinuiam creierii, nu vedeam nicio soluţie. Rezolvarea prin forţă era imposibilă, prea voinic era cetăţeanul…

Lăsai totul la voia întâmplării.

18

— A, te-ai întors! făcu contrabandistul. Şiam că n-ai s-o ştergi. Adapă-ţi prietenul, i s-a uscat gura de câte mi-a povestit…

De asta mă temeam.

— Şi zici că v-aţi rătăcit… Noroc de busolă şi de hartă… Nu-i aşa?

— El singur le-a găsit! strigă Madi. A răsturnat rucsacul şi le-a găsit…

Străinul pufni:

— Detectivi, vasăzică? Ne jucăm de-a hoţii şi vardiştii? Hai să ne jucăm!… Eu, vasăzică, sunt hoţul, cumpăr ţigări de la hoţi şi le vând la oameni cumsecade. Speculant, adică, îmi câştig şi eu bucata de pâine cum pot. Sau, dacă vreţi, contrabandist, pentru că duc marfa peste hotare… Iar voi, voi doi detectivi tineri, care au să mă dea pe mâna legii…

— Nu! sări Mădălin, nu vă dăm! Am să-i spun lui tata că…

Îmi închipuiam ce-i poate spune Madi lui nenea Mihai. Trebuia să-l salvez:

— Aveţi cuvântul nostru că n-o să spunem nimic şi nimănui! Plecăm cum am venit şi nici înapoi n-o să ne uităm! Şi nici prin cuiburi de coţofene n-o să mai căutăm…

— Te cred, pionierule, ai umor! râse contrabandistul. Numai că veţi mai sta aici până diseară. Cum se întunecă, iau marfa şi ne despărţim. Înţelegeţi că, dacă vă las să plecaţi acum… Aşa că vă rog să vă culcaţi, am să vă leg puţin ca să nu prea săriţi – cum încarc marfa, cum sunteţi liberi! Din păcate, n-am cu ce vă hrăni, dar apă este. Beţi ca să vă ajungă pe toată ziua. Aţi băut? Acuma, culcat!

— Domnule… începui eu.

Dar el mi-o reteză:

— Gata vorba! Mai am o mulţime de treburi…

El luă un rulou de lipici şi ne înfăşură picioarele. Apoi, începând cu mine, mâinile. În timp ce rupea din scotch o bucată pe care trebuia să mi-o pună, probabil, pe gură, întorsei capul şi îi făcui din ochi lui Madi, ca să-l îmbărbătez: îndoisem labele picioarelor spre interior, ca la cavalerişti, o şansă să mă eliberez dacă voi avea noroc.

Dar a fost suficientă o clipă de neatenţie, o singură clipă, ca Mădălin să înţeleagă altceva decât voiam eu. Nu voia nicicum să ducă mâinile la spate:

— Cum am să stau culcat pe mâini o zi întreagă? Pot rămâne calic!

— Chiar aşa, cum ai să mai umbli după ouă de coţofană! râse individul şi-i răsuci lui Madi un antebraţ.

— Aoleu! urlă Madi. Tata are să ridice tot pichetul, or să pună ei mâna pe

tine…

Eu scosei un mârâit, încercând să-i distrag atenţia contrabandistului, dar tipul era atent:

— Pichetul tatei?… Nu cumva eşti al maiorului Biju?

— Al lui! urlă Madi. Dă-mi drumul, boule! Am să te spun…

Străinul se opri o clipă, apoi îi eliberă mâinile, la fel şi picioarele.

— Păi de ce-ai tăcut până acum, puiule? Asta schimbă lucrurile… Le schimbă tare de tot! Am eu nişte socoteli cu taică-tu, cu ajutorul lui am făcut patru ani la mititica…

— Şi-ai să mai faci douăzeci, mârâi Madi.

Contrabandistul se aşeză pe steiul de gresie şi îşi aprinse o ţigară.

— Adică facem aşa: tu, lunganule, arătă el spre mine, rămâi pe gânduri până se înnoptează. Nu te teme, nu vine nimeni pe aici, poate doar vreo vulpe idioată. Iar tu, puţoiule, vii cu mine. Şi mai departe – cum o hotărî taică-tu. Ai să-i trimiţi un bileţel. Ia zi, te iubesc părinţii? Adică, ce te mai întreb? O să-i trimitem şi o bucată din urechiuşele tale, cred că o să ne înţelegem…

Madi privi cu groază la străin, apoi la mine:

— Nu! urlă el. N-ai să faci una ca asta! Asta-i crimă!

— Ba comerţ, dragul meu. Cum se zice azi – barter! El are o odraslă, eu am nişte interese, el îmi face interesele, eu îi dau odrasla… Lucru cinstit, fără şmecherii. Iar dacă nu…

Străinul scoase de la brâu un revolver şi îl învârti pe degete, ca într-un western.

Madi începu să urle ca apucat chiar în clipa în care un ghemotoc de păr năclăit intră ca fulgerul în grotă, se opri lângă mine şi începu să mă lingă pe faţă, scheunând ca un copil…

19

Mai departe voi scrie depre fapte şi întâmplări cărora, cred că înţelegeţi de ce, nu le-am fost martor. Le-am adunat şi le-am pus cap la cap din relatările fie plângăcioase, fie entuziaste, fie moralizatoare ale celor care n-au petrecut două nopţi şi o zi jumate în nenorocita de hrubă de pe dealul-mamelon din preajma satului Opăriţi şi a imaşului pustiit de secetă.

Dacă în povestire veţi descoperi unele goluri sau prisosuri, vă rog să le puneţi pe seama lipsei de informaţii, pe de o parte; pe de alta – pe seama grijii pentru păstrarea secretului de stat! (Că nu în orice ţară se mobilizează o întreagă armie de grăniceri ca să răscolească pământul centimetru cu centimetru în căutarea a două haimanale plecate – fără adresă! – în marea aventură a vieţii lor şi dispărute fără urmă!)

…La doar câteva ore de la plecarea noastră, s-a întors tata, ostenit, flămând şi plin de praf, a făcut un duş, a mâncat şi s-a întins să se odihnească, dar nu fără a se interesa, printre altele, unde sunt flăcăii. Se vede treaba că adormise înainte de a primi răspunsul la întrebare, pentru că pe la miezul nopţii, când mama i-a strigat la ureche să se ridice, că încă nu veniseră copiii, a adormit imediat din nou.

Indignată, mama şi-a reluat postul de la geamul bucătăriei de unde avea vedere asupra portiţei şi străzii, şi cum timpul se scurgea nesimţitor la neliniştea ei, se repezi din nou asupra tatei, plângând:

— Scoală odată, omule, nu auzi? Copiii încă nu s-au întors!

A trebuit să i se spună a doua oară despre ce e vorba, când de la portiţă răsună lătratul furios al lui Ricky.

— Uite, vezi? S-au întors! mârâi tata.

Dar la portiţă, unde mama ajunsese din două salturi, nu era nimeni. Nici Ricky, nici copiii…

Ricky apăru la picioarele ei de nicăieri. Scheuna ca un ţânc şi o trăgea de poala rochiei.

— Ce-i cu tine, dihanie? Unde-s băieţii? Aoleu! Dar tu ce-ai păţit?

Se vedea şi la lumina puţină de la capătul nopţii că bietul câine avea o ureche sfâşiată şi blana încolţită în câteva locuri.

N-avea cuvinte bietul Ricky să-i spună stăpânei că pe drumul de întoarcere avusese o altercaţie serioasă cu un vulpoi ce-şi încerca măselele pe un cocoş, chiar la marginea şoselei.

Biruitor, viteazul foxterier nu se gândea însă la rezultatele luptei, altceva avea el de comunicat. Dar, din nefericire, era înţeles greşit…

Ieşit şi el în prag, tata preţui scena dintr-o privire:

— Unde zici că s-au dus băieţii? La dumbravă? Mă duc după ei… Iar tu vezi ce faci cu căţelul. Spală-i rănile şi dă-le cu iod…

Bunicul se arătă şi el. Era îmbrăcat.

— Şi tu unde vrei să te duci, tată? Şi pe tine să te căutăm?

— Linişteşte-te, fetiţo. Am să dau înconjurul casei. Ştii cum sunt băieţii… Vor s-o facă pe grozavii.

— Dar câinele? Ia te uită la el, e numai răni… Cine ştie ce-au păţit…

Ricky sărea mereu în jurul mamei, o trăgea de poale şi lătra.

Mama îl ridică în braţe şi, cu toate că foxul se zbătea să scape, ea îl prinse de după ceafă şi intră cu dânsul în casă.

— Hai să te lecuim, bătăuşule, făcu ea, şi pe obraji începură să-i curgă lacrimi cu nemiluita. Unde-ai lăsat băieţii? Unde-i Culai? Ricky, spune, unde?…

Ricky se străduia din răsputeri să-i spună, dar… numai adevăratul lui stăpân ar fi fost în stare să-l înţeleagă. Şi stăpânul nu era de faţă…

După ce-i unse cu iod rănile, mama îl încuie în camera mea, ca să n-o mai supere cu lătratul şi scâncetele lui, avea şi aşa de ce să fie speriată…

Când se întoarse tata de la dumbravă şi povesti despre urmele descoperite – un rucsac făcut bucăţi şi resturile de mâncare, la propunerea bunicului se dădu telefon la pichet. Nenea Mihai se întorsese împreună cu tanti Zica de la părinţii ei chiar în ajun, şi vestea dispariţiei odraslelor îi îngrozi şi îi puse imediat în mişcare.

Abia răsărea soarele şi o bună jumătate din locatarii vilelor stăteau adunaţi în faţa căsuţei bunicului, aşteptând indicaţiile lui nenea Mihai. Împrejurimile, pe o distanţă de câţiva kilometri, fură împărţite în sectoare şi gloata de voluntari porni ca să verifice fiece metru de pământ, fiece adâncitură sau tufiş, fiece fântână, deşi se cunoştea doar una. Cea arteziană din care se alimentau vilele. Curând, sosi şi un grup de poliţişti, vreo şase oameni cu un câine-lup, care, după ce mirosi câte ceva din albiturile noastre, îşi plimbă ghidul de la vilă la dumbravă, apoi de la dumbravă la magazin, şi iar de la magazin la dumbravă, ca până la urmă să se tolănească în faţa portiţei noastre, cu mutra unui slujbaş mulţumit de ceea ce realizase…

Era trecut de ora prânzului când voluntarii începură, unul câte unul, să se strângă la punctul de pornire, plini de praf, zgâriaţi, uzi de sudoare, cu unul şi acelaşi rezultat: nimic!

Mama şi cu tanti Zica, nu mai puţin obosite decât restul cercetaşilor, plângeau în hohote, nimeni nu mai dădea atenţie lătratului şi scheunatului lui Ricky din camera mea unde stătea închis. În cele din urmă, nenea Mihai îl luă la o parte pe bunic:

— Eu zic să dau telefon comandantului, să-i cer un concediu. Ori poate…

— Corect gândit, zise bunicul. Poate implici şi procuratura. Mă tem să nu fie vorba de o răpire. Şi după o pauză: Crezi că ai ceva duşmani?

— Încearcă să nu-i ai dacă eşti pus să păzeşti hotarele… Sunt atâţia amatori…

— Dar vreunul în mod special?

— Nu cred… Poate vreo doi contrabandişti, dar fac închisoarea… Ceilalţi…. încercări de a trece la rude, la cumetrii ori la nunţi, scurteze drumul…

— Dacă se adevereşte răpirea, trebuie să te aştepţi să fii contactat…

Telefonul adresat comandantului nu rămase fară răsunet: pe la orele şase după-prânz, apărură în localitate două autobuze militare cu un pluton de grăniceri pus la dispoziţia maiorului Biju.

Nenea Mihai lărgi aria de căutare la vreo şase-opt kilometri în jurul localităţii, dar ochii de şoim ai grănicerilor nu descoperiră niciun indiciu nou.

Luând de bună informaţia vânzătoarei că băieţii plecaseră la pescuit, câţiva grăniceri cercetară cu amănuntul, dar fără vreun rezultat, iazul în care cea mai mare adâncime nu depăşea un metru. Mai rămânea râul de hotar, dar noaptea nu era cel mai potrivit timp, aşa că acţiunea fu fixată pentru zorii zilei ce avea să urmeze.

Mama şi tanti Zica nu-şi puteau opri lacrimile, Ricky refuza sa mănânce şi să bea, singura lui dorinţă era să iasă din camera unde era obligat să stea, şi mama cheltui mult efort ca să nu-l scape afară.

Ar fi putut încurca căutările, gândea ea…

Grănicerii îşi ridicau corturile în care să-şi facă puţinul somn după munca din ajun. Bunicul stătea pe terasă în faţa unei cafele neîncepute şi de mult răcite. Nenea Mihai, tata şi locotenentul-co- mandant al plutonului sosit în ajutor, în mijlocul drumului, planificau căutările de a doua zi, când pe dramul ce venea dinspre oraş se arătă o maşină. Nu era un eveniment de excepţie, automobilele erau singurul mijloc de transport cu care stăpânii vilelor veneau să-şi petreacă orele libere la aer curat, dar în cazul de faţă orice mişcare, orice amănunt putea fi preţios.

Jeepul era al părinţilor Cleopatrei. Maşina se opri lângă grupul celor trei şi la întrebările acestora domnul Bodrac, tatăl frumoasei Cleo, răspunse că nu observase nimic neobişnuit pe drum, dar se interesă la rândul său de prezenţa militarilor la marginea localităţii.

— Doamne fereşte! făcu el. Asta nu ni s-a mai întâmplat aici! Vă rog să contaţi pe mine şi pe maşina mea. Îmi descarc fetele acasă şi vă stau la dispoziţie!

Domnul Bodrac ambală motorul gata să pornească, dar Cleo îl opri:

— Cum adică au dispărut? Ba n-au mai dispărut deloc! Le-am dat cuvântul că n-am să-i trădez, dar dacă-i aşa vorba…

Cleo sări din maşină:

— Domnule Biju! Eu ştiu unde-s băieţii! Voiau să mă ia cu dânşii, clar…

— Unde-s? strigară cei trei bărbaţi într-un glas.

— Dar să nu le spuneţi că aţi aflat de la mine…

— Unde-s? şopti tata înecându-se în cuvinte.

— Sunt la Opăriţi. La un cunoscut de-al lor dintr-a opta… Adică a noua. La cireşe. Au promis să-mi aducă şi mie…

— Cum îl cheamă pe băiat?

— Ei, asta n-o mai ştiu… Băieţii dintr-a noua nu mă interesează, sunt nişte blegi…

Cleo se strâmbă, cum facea de obicei, şi se urcă în maşină.

— Ca să vezi, zise comandantul plutonului sosit în ajutor, uneori cele mai complicate lucruri au rezolvările cele mai simple… Plecăm la Opăriţi?

— Mai stai, făcu nenea Mihai, dar de ce nu s-au întors până acum? Nu-i ceva curat la mijloc…

— He-hei, râse locotenentul. Au câte paisprezece-cincisprezece ani… Şi i-or fi cinstit gospodarii cu câte un ulcioraş de vin… Acum aşteaptă să-şi vină în fire. Eu ţin minte că m-am îmbătat prima oară când aveam doisprezece! M-a luat fratele mai mare în beci şi…

— Să lăsăm amintirile, locotenente, îl întrerupse maiorul. Vorba e – ce facem? Plecăm acum?

— E ora douăsprezece, zise tata. Asta înseamnă să trezim tot satul… Ţăranii se culcă devreme…

Se învoiră să se odihnească vreo câteva ore şi s-o ia spre Opăriţi cu primele semne ale zilei…

Tata încercă să bucure femeile, fară prea mare succes de altfel, în orice caz, le convinse să se odihnească puţin, apoi se aşeză la masa bunicului.

— Cred că s-au găsit, tată-socru. Au plecat la un coleg, la Opăriţi. S-o fi întâmplat totuşi ceva, dacă nu s-au întors până acum…

Bunicul aprinse a nu ştiu câta ţigară:

— Puteau să-şi mintă colega cum ne-au minţit pe noi… Am găsit în camera lui Nicu un lucru interesant. Un caiet de-al meu. Din copilărie… Un aşa-zis roman… Nişte fantezii cum poţi afla în minţile oricărui copil de vârsta lor. Îl păstram ca amintire a unei copilării destul de fericite…

— Aventuri?

— Da… scris la persoana întâia. Cum am fugit de acasă ca să mă fac marinar… Dacă s-au luat după el, cred că lucrurile pot fi mai complicate…

— S-or fi dus la Dunăre? Sau la mare?

— Posibil… Fanteziile copiilor sunt nemărginite…

20

Când odată cu geana zilei sosi nenea Mihai cu maşina lui de serviciu, un jeep jerpelit, rămas încă de la sovietici, tata şi bunicul mai săteau pe terasă în faţa unei scrumiere pline şi a cafelelor nebăute.

Maiorul sări din maşină şi se urcă pe terasă:

— Mă duc să dau instrucţiunile cuvenite locotenentului şi mă întorc imediat Andrei (adică tata!), ia din camera băieţilor ceva albituri de-ale lor, merge cu noi un soldat cu Lupu, cel mai bun câine al nostru…

— Încap şi eu? întrebă bunicul.

— Ba tu, tată, rămâi acasă, au să vină doi tipi de la procuratură. Trebuie să-i întâmpine cineva… Femeile…

Bunicul şi tata intrară în casă. Peste câteva clipe, ieşiră cu un maldăr de rufe.

— Ai văzut? zise bunicul, căţelul nu s-a atins nici de apă, nici de mâncare.

— Dar nu l-am văzut! se miră tata.

— S-o fi ascuns sub pat. E foarte legat de băiat, suferă nu mai puţin ca noi…

Maşina frână la portiţă, stârnind un nor de praf. Vara aridă îşi făcea meseria.

Nenea Mihai se urcă lângă şofer, tata şi bunicul se aşezară pe bancheta din spate, după ce un soldat şi un uriaş ciobănesc german se îngrămădiră să le facă loc…

Maşina porni în trombă, dar opri brusc la ieşirea din localitate: îi aştepta jeepul lui Cleo, cu domnul Bodrac la volan şi încă vreo patru voluntari. În cămaşă de noapte, Cleo le strigă din capul scărilor:

— Să-mi aducă şi mie cireşe!

Nenea Mihai făcu semn jeepului de salon şi ambele maşini o luară spre Opăriţi.

Drumul spre sat era nou, adică nepavat, tras cu linia printre lanurile de grâu şi porumb, şi, fiind nu prea umblat, era fără gropi şi hârtoape. În maşină domnea o linişte absolută, bineînţeles, cât înceta vorba, pentru că motorul se străduia din răsputeri să nu permită discuţii. Cu toate acestea, tata strigă la un moment dat:

— Ce-i cu rabla ta, Mihai? Cred că are fundul spart!

— Intră prea mult praf?

— Ba! Mi se afundă piciorul…

— Or fi nişte cârpe, strigă şoferul. Mi le-a dat plutonierul pentru toată

luna… Dacă nu vi-i greu, aruncaţi-le în spate!

Tata se aplecă, dar se ridică îndată cu un ghemotoc pestriţ în mână:

— Căţelul! Cum naiba a nimerit aici? Tu l-ai văzut când s-a urcat? se adresă el şoferului.

— Nea! făcu acesta. Poate când ştergeam parbrizul…

— Şmecheră dihanie, făcu nenea Mihai. Îl luăm cu noi?

— Că n-o să-l aruncăm, zise tata.

— Poate că are şi el un interes, interveni soldatul cu ciobănescul. Niciodată nu se ştie ce ştiu ei… Iaca, lui Lupu nu-i plac javrele mititele, dar pe acesta îl rabdă…

Lupu scutură aprobativ din cap.

Ricky, rămas în braţele tatei, se ridică pe picioarele din spate şi cu nasul lipit de geam privea scâncind la peisajul monoton ce se desfăşura în lungul drumului. Ajunşi la vreo doi kilometri de sat, Ricky începu brusc să urle şi să zgârie căptuşeala de plastic a maşinii.

— Are să strice frumuseţe de habitaclu, râse şoferul. Nu mai nimerim la expoziţie…

— Ba tu opreşte mai bine. Iaca o fântână. Câinii vor să bea, e mare năduşeală.

— Şi maşina vrea să bea… Domnu' maior, trebuie să torn apă în radiator, că altfel e bâja!

— Puteai să faci asta în garaj, soldat, zise nenea Mihai. Opreşte.

— Dacă-i vechi radiatorul, se *vaporeşte* rapid, se îndreptăţi şoferul şi apăsă pe frână.

Abia crăpă portiera tata, că Ricky sări ca un acrobat şi se repezi la fântâna cu cumpănă de lângă dealul ce acoperea vederea asupra satului Opăriţi.

— Ce-am zis eu, li-i sete dobitoacelor, făcu soldatul-instructor şi, apucând din portbagaj o căldare de cauciuc, porni cu ciobănescul în lesă spre apă.

Dar Ricky trecu în goană pe lângă fântână, fară s-o ia în seamă şi, după un sprint bunicel, dispăru printre tufele de măceş ce acopereau dealul.

Soldatul voi să oprească, dar Lupu se izbi cu atâta putere după Ricky, încât ghidul se lăsă în voia lui ca să nu fie trântit la pământ.

— Interesant, zise nenea Mihai şi sări din maşină. Au simţit ei ceva?

— Du-te pe urma lui, prinde-l! strigă tata către soldat. Dacă se prăpădeşte căţelul…

Întreaga companie părăsi jeepul şi o luă pe urmele celor două nobile animale…

21

— Da' ăsta cine-i? întrebă contrabandistul. E al vostru?

Madi dădu afirmativ din cap.

— Frumos căţel… Se vede că-şi iubeşte stăpânul. Aseară mi s-a părut mie că e o dihanie prin preajmă, credeam că-i o vulpe…

Simţii că mă lasă toate speranţele. Adică Ricky nu-mi înţelesese rugămintea, nu fugise acasă…

— Îmi pare rău, fraţilor! Tare-mi mai plac câinii. Dar şi libertatea îmi place. Dacă-l las aici să se giugiulească cu tine… mi se adresă el mie. Îl vede cineva şi… Aşa că…

Banditul scoase din buzunar un cuţit cu arc.

— N-o să-l împuşcăm, că e gălăgie mare…

Începui să mă zbat ca un apucat, dar prea profesional mă înfăşase străinul.

El puse pe cutiile cu ţigări revolverul, întinse mâna să-l apuce pe Ricky de după ceafă, dar foxul se dovedi mai rapid: făcu un salt în aer şi îi apucă vreo câteva degete.

Contrabandistul scoase un urlet de durere. Toate ca toate, dar căţelul avea maxilarele special pregătite pentru luptele cu vulpoii şi bursucii. Străinul îşi smulse cu greu braţul din menghina câinelui şi luă de pe cutiile cu ţigări revolverul.

— Javra dracului! Dacă te temi de cuţit, o să facem ceva gălăgie!

Şi în clipa următoare avea să se petreacă gestul, ba, ce zic eu – miracolul care avea să şteargă tot trecutul mai puţin brav al lui Mădălin.

El izbi piciorul cu atâta furie în braţul ce voia să fie ucigaş, încât arma zbură cât colo în nisipul ce acoperea hruba.

Banditul rămase descumpănit pe o clipă, exact clipa cât să intre prin galeria lutăriei o dihanie în stare să înspăimânte nu un individ ca dânsul, ci o întreagă gaşcă de răufăcători.

Mădălin strigă – cel puţin aşa credea el că face! –, adică şopti:

— Lupu! Şo pe el!!!

Dintr-un salt, câinele-lup îşi încleştă colţii în umărul banditului, în timp ce, pe brânci, se arătă şi soldatul-instructor.

Urlând de durere şi spaimă, străinul nu mai părea atât de fioros…

Epilog

Când ieşirăm din sala de festivităţi a Comandamentului trupelor de grăniceri, nenea Mihai în uniformă de paradă, mama şi tanti Zica cu braţele pline de flori, iar noi doi în costume special cumpărate pentru această solemnitate (între noi fie vorba, păream nişte chelneri!), soarele era în zenitul unui august la fel de fierbinte ca şi celelalte luni ale verii. Sudoarea care curgea şiroaie de pe noi nu era în măsură să ne potolească mândria ce ne umfla piepturile, ceasurile cu inscripţie, agăţate pe braţele noastre de chiar comandantul cel mare, deşi nu chiar de aur, ne păreau mai preţioase decât ar fi fost medaliile la care speram. „Pentru vitejie şi vigilenţă grănicerească”, scria pe ele, deşi numele nu ne erau indicate.

Urmele de vergele ce-mi înnobilaseră fundul în chiar noaptea salvării nu mă mai usturau. În ce-l priveşte pe Madi – nu voise cu niciun preţ să recunoască vreo răfuială ce ar fi trebuit să aibă loc, zicea că a trecut totul cu bine, dar cum aş fi putut să-l cred? În schimb, mi-a spus suma uriaşă cât a costat căutarea noastră. Dar, zi-i Mădălin-mincinosul, cum îi merge vestea – şi s-a terminat!

Când să urcăm în maşina pe care o conducea tanti Zica, Madi zise:

— Tati, aş fi vrut să mă duc cu Nic la cinema… Venim la bunicul pe jos…

Nenea Mihai îi potrivi lui Mădălin la ceafă o palmă nu chiar serioasă:

— Şi pe urmă să vă căutăm prin porturi pe la Odesa sau la Rotterdam? Nu, băieţele, mai ai o săptămână de măturat curtea pichetului. Mai târziu, vedem noi… Şi Nicolae are ceva treabă…

— Şi chiar multă… făcu mama. N-a reparat nici pe jumătate gardul din spatele vilei.

Nenea Mihai îşi îndreptă fireturile de paradă:

— Mă gândesc eu că bună carte a mai scris şi bunicul vostru. Un manual pentru cei ce vor să fugă de acasă…

— Uiţi, tati, făcu Madi, că, pe vremea când a scris-o, bunicul era şi el nepot!

Şeful pichetului îşi privi foarte uimit feciorul. De altfel, şi eu auzeam pentru prima dată o vorbă înţeleaptă din gura verişorului.

Dar, după cuvintele de laudă şi încurajare ale generalului, ne simţeam amândoi înjosiţi, marginalizaţi. Nici că se putea ceva mai jignitor decât să fii pus la măturatul unei curţi cât toate zilele, ori la bătut cuie într-un gard gata să se prăbuşească…

Să contribui la prinderea lui Veaceslav Bortă şi a întregii reţele de hoţi şi

contrabandişti căutaţi şi urmăriţi de ani de zile, să-ţi pui la bătaie viaţa, doar ca cetăţenii ţării să doarmă în pace, să meriţi laudele unui general şi articole cu poze în ziare, ca după asta cei mai apropiaţi oameni să nu te creadă bun decât să dai o fugă la magazin după sare sau s-o încasezi la ceafă pentru că n-ai strănutat cu nasul în batistă?

Dar aşa e la noi eterna problemă părinţi-copii!

Masa pe care ne-au pregătit-o la vilă tata, bunicul şi mama lui Cleo nu ne-ar fi impresionat deloc, dacă n-ar fi fost de faţă şi Minusori.

În timpul cât cei mai mari îşi discutau propriile lor interese, Mandolin, sorbind o găleată de pepsi, cu Ricky în braţe (recunoscător animal, îi ţinea minte eroismul!), încerca s-o vrăjească pe Cleo:

— După ce-am fost nevoit să beau apă din urme de copite, băutura aceasta îmi pare şi mai bună.

Nu-mi aminteam să fi fost în lutăria părăsită vreo vacă, să lase urme de copite, aşa că i-o retezai scurt:

— Nu era apă, Madi, era urină…

Cleo îşi duse batista la gură şi ieşi de la masă.

Mandolin îmi aruncă o privire ucigătoare:

— Nu ai niciun pic de fantezie! Ca să fii crezut, trebuie să exagerezi!

— Dar nu să minţi! Parcă ne-am înţeles: o lăsăm să aleagă singură! Cu minciuni vrei s-o cucereşti?

Madi nu găsi ce să-mi riposteze.

În schimb, Ricky sări din braţele lui şi veni la mine.

Inteligent animal!

După plecarea, cam rece, a Cleopatrei, ne retraserăm amândoi la locul nostru ascuns din spatele uriaşei tufe de liliac.

— Nic, zise Madi, am o chestie foarte serioasă. Unul dintre soldaţii cu care am mătu… am îngrijit curtea pichetului mi-a povestit, pe cuvânt de onoare, că, din locul unde stă la secret noaptea, a văzut ceva ca o navă interplanetară ce se afundă în apele Prutului. De patru ori la rând a văzut-o! Tu ce zici?

— Dar nu minte?

— Exclus. E un băiat de la ţară. Iar eu ştiu cum se poate ajunge la locul acela fără să fim văzuţi… Ce zici?

— Păi, dacă-i vorba de extratereştri… Nemaipomenit! Madi, sunt al tău! Ar fi ceva extraordinar! Când plecăm?…